

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 10 pengő, félévre 5 pengő.

Egyes szám ára 24 fillér.

Laptulajdonos:

MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI
MCINTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Megjelenik minden szombaton,

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kolozsvár, Brassai-utca 7. szám,

Telefon: 18-87.

A nők nemzetvédelmi szolgálatáról

Irta: Orbán Magda

A nemzet pillére, tartóoszlopa a család. Minden nemzet olyan erős, annyira ellenállóképes, jövőjébe vetett reményeinek annyira lehet bízható, amilyen erős, bátor, mindent felismerő tudó, tisztá erkölcsi és türelmi hitű a nemzet eme legkisebb és mégis legfontosabb küzsége.

Míg a férfiak a család életében inkább külső szerepet töltenek be, annak eltartásáról gondoskodik, addig tulajdonképpen az asszonyok a család igazi megtartói, a maguk belső, csendes, türelmes és mindent felismerő tudó, otthon védő, áldozatos szenvedést vállaló munkájával. Ezért a nők nemzetvédő szerepe is fontos.

A mal háborúban az asszony a családban harcot, küzd a család békességéért.

Nem szükséges nekik takarékoságról, anyaggal való gazdálkodásról beszélnünk, mindent elő tudnak teremteni a semmiből. Igazi művészet ma egy házasságnak családtagjáról gondoskodni, mindent rendben tartani.

A hitnek, a türelemnek, az ügyfelemnek, a munka szeretetének, az áldozat vállalásának hősi épszát írják a magyar történelem lapjaira szürke, kősi, névtelen magyar asszonyéletek!

S a falusi asszonyok? Ki az, akinek az áldott magyar kenyeret az Uristen után kűszönhajtuk, hogy az erős férfiköz hiányát nem érezte meg a föld, hogy a fű nem maradt kuszálótlan, a búza lenarafa? A magyar falu munkában megőrződött, megfáradt arú asszonya veti be a földet, tartja az éket, kaszálja a rétet, aratja a búzát, neveli a major-ságot, eteti az állatot, hogy legyen mit ennie a városnak, falunak, hadsereg-

nek egyaránt... Élete, ifjúsága odaáldozása mellett odaadja a nemzetnek szíve drága kincsét: gyermekét, a fűt hővévének, a leányt munkaszolgálatra... Ez a mának, a jelennek a harca a jövővel élet lehetőségért.

Ezek mellett az önként adódó, természetesen vett feladatok mellett szükséges felhívni a Figyelmet sajátosan erdélyi nemzetvédelmi kérdésekre.

Négy bűvös varázsszó van az erdélyi magyar asszonyok kezében, négy szóra fordul a jövőnkünk titkos zárja: föld, hit, gyermek és magyar nemzeti öntudat.

A háború hozta magával, de régi betegségünk, a földtől való menekülés, a városi kényelmesebb életforma szerelése, a könnyebb megéltetési lehetőség keresése. Az erdélyi magyar földnek nagy veszedelmet jelentett ez a divat: százezrek városokba való költözéséről lehetett 3 év alatt beszélni. Pár hónapja a bombázások miatt veszélyesebbé vált város viszkakergeli fiatalságunkat a faluhoz. A városi ember családjá is ott keresz-menedéket: tékozló fiúként tér vissza az édes anyaföldhöz. S a föld az édesanyja megőrzője szerelével üled magához hulllen gyermekeit.

Az az ország, akké a föld. A földet Isten annak adja, aki azt szereti, megbesélli s megmunkálja.

Hogyan maradhathatunk tehát meg magyaroknak egy olyan világésben, amely a tudás, a műveltség, a technika minden eszközét és fegyverét felhasználja a lelkek elhódítására, amiddőn tümentelen sokaságú idegen népek vesznek körül és a maguk kultúrájával el akarnak minket idegeníteni, ki akarnak sajátítani?

Ezeket a kérdéseket Juttatja eszünkbe a nemzeti öntudat gondolata. A város magyar nyelven szóló, de a világ bármely nyelvére lefordítható műveltsége idegen áramlatokkal szemben meg nem tarthat. Csak egy egészen más, sajátosan magyar műveltséget szerezhetünk a lelkeket kitöltani akaró idegen hódító vágyakkal szemben. Nemzetekelt elsőprő viharokkal szemben megtartott eddig az anyanyelv, a nemzeti műveltség, a falu ősi népi kincsét: ezeknek tudása, ismerete, újratanulása a magyar asszonyoknak, leányoknak egyik legfontosabb nemzeti kötelessége. Amelyik faluban még nem hallgattat el vagy újra felesendül az ősi magyar dal a gyermek, az asszony, a leányok ajkán, ott megszólal az cinémút harang a megölt, elidegenített magyar lélekben s a dalon keresztül a magyar betű, a magyar könyv, a magyar viselet, életmód, szokás szerelene felébred a dermedt szivekben s a szellem egysége bevehetlen bástyát, védő várat állít a minket el-sűpőni akaró viharok elé.

Minek a föld, ha nincs ki megmunkálja, minek a dal, ha nincs ki énekelje? Ime a gyermek, a jövő reményesége jelenti azt a harmadik titkos szót, melyet jövőnkünk nyitogatni próbáljuk. Erdélyi egészséges magyar gyermekek lét!

Vajon az asszonyok a vegyes-házasságok rablancában gondolnak-e arra, hogy gyermekeiket elvesztve, nemzetük jövőjét árulják el?

Háborúban életet világára hozni nagy dolog, mert ki tudja mi vár rá? És mégis kell! Kérel, küvetl ez földet a magyar jövő! Lehet, hogy munkád, életed, hivatalod semmivé válik, de gyermekek tovább folytatja a harcot. A mal gyermek edzettebb, erősebb lesz nálad, jobban bírta mind a harcot, megtanul mindent el-véselni, hogy megmaradhassunk. Nincs ma nehezebb feladat egy assz-

szonyknak, mint gyermeket felnevelni, egy leánynak otthon építeni, de mines ma ennél fontosabb sem.

Miundekezt pedig csak az tudja vállalni és csak az merje végezni, sőtiben élő, erős hit van. Mert hit nélkül gyenge, erőtelen emberi próbálkozás lesz asszonyoknak, leányoknak nemzetet védeni... A lélek belső ereje, hihetetlen hite a legerősebb nemzetvédő fegyver az asszony kezében. Az Úristen megtartó erejében hián, ebben bizoni a háború meggyőzését jelenti. Ime a negyedik tíkos szó ereje...

Hogy a háború néha a férfi fegyverét a nő kezébe kényszeríti, az is csak az otthon védelméért történik: a Dobó Kálicák és Zrínyi Ilonák asszonynevezése nem nézheti el, hogy idegen kezek otthonát földüljék, gyermeket legyilkolják. Meg kell tudni azt védeni azzal a fegyverrel, amit a szükség kezebe ad, hogy eljűhessen a békesség, a esendes munka ideje.

Ime, mennyi lehetősége a munkának, a feladatok milyen sokfélesége az asszonyok számára a nemzetvédelem területén. Ezeket a feladatokat vállalják is alázatos lélekkel, hiszen az asszonyi lélek sajátossága a szolgálat vállalása minden körülmények között. Ha ennyire fontos az asszonyok munkája a nemzet életében, ne kicsinyelje le senki azt, hanem becsülje meg bennük a munkálkodni, a szolgálni akaratát, a jóindulatot. És álljon mellük mindenki igaz társának a harcban és a munkában.

Gondoljon hónapig hozzátartozójára s rendelje meg számára a

MAGYAR NÉPET

A MAGYAR NÉPET

akár a laktanyába, akár a frontra elküldjük neki

Műkedvelők rovata:

Nemesak szindarabot lehet játszani

Rovatunk múltkor folytatásában azzal foglalkoztunk, hogy milyen szindarabok közül válogasson a műkedvelő társaság, jó, érdekes, a magyarságra hasznos munkát akar végezni. Menjünk azonban tovább egy lépéssel s állapítsuk meg, hogy a műkedvelő társaság nemesak szindarabot játszhat. Sőt talán éppen akkor végzezheti el legjobban a munkáját, ha elfordul a megszokottól, a szokványostól. Itt persze nem arra gondolunk, hogy a műkedvelők ünnepeiket rendezzenek, ahol azvalnak, énekelnek, táncolnak. Nem. A műkedvelő társaság, ha van benne elegendő lelkesedés, kedv és hajlam, felbecsülhetetlen értékű munkát végezhet a magyar közösség számára.

Első pillanában valóságinténnel látszik, de mégis így van. A "Színházi Élet" régi évfolyamában *Hasesk és Szajó*, meg *Salomon Béla* tréfi után kutatásának, nézetek kövül a *Juliana*, Gondolatának arra, hogy eljűn a harcsoony a akkor behalmozott járvág végig a falut. Majd elővetkezik a faramag a maga sok különös tréfásan furcsa szokásával. De a tavasznak, nyárnak és ősznek, az aratásnak és a szüretnek is meg vannak a népszokásai. Persze csak nagytréze már vagy feledésbe ment, vagy pedig csak egy-egy ősz őreg ember emlékezetében él. Ezeket tessék felkutatni! Ezeket tessék megkeresni. Odállni az őreg Mózes há, vagy Robi néni mellé és figyelni, amint kódszódo emlékeztetben keres a régi bájoló mozulatok, őreg dallamok és ódon zengési versek után. *Jegyzetük fel* ezeket pontosan és szorgalmasan összehalozni, s ki fog alakulni a kép, egy régi magyar népszokás képe.

Ezeket a szokásokat, amiket különben részletesen tárgyalni fogunk következő cikkünkben, szilárdos népszokásoknak nevezik. Valóban színháziasak, másé mint alakoskodás, átalakulás, ezadé változós

van bennük s ugyan ki tagadhatná, hogy ez a színház lényege. S hogy micsoda ez a szerepük közül, ez csak az tudni aki népi művészetet foglalkozik. A magyar nép lelke, a hamisítatlan, a magyar arc bulkan élő s nekünk magyarságunk vajjon nem-e az ez érdeklőd, hogy az ar világosan és tisztán fénysüljön?

A magyar népművészet tudós kutatói évtizedek óta dolgoznak azon, hogy a magyar népek ezeket a felbecsülhetetlen értékű szellemi kincsait összegyűjtésük imént belemolesszék a magyar művelődés vérkeringésébe. S hogy nem sikerült, azt bizonyítja a magyar népdal előlé, amelyet néhány lelkes kutató és gyűjtő: *Sepriédi János, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Szabolcs Bénce, Batta Péter* és más művelőknek, követőknek megszámlálhatatlan serege gyűjtöttek egybe. A *Magyar népdal* azo a halhatlan gazdagság és szépség, ami jól formájában a magyar nép lelkében termett. S hamarosan meghódította a városi lakosság fiataljait akik ma már a tiszta csevegés népi képe mellett fölül el azórakozásra szűnt idejüket. Ki tagadhatná, hogy a világszerte berindánk és ellenségeknek között egyaránt döntő sikereket aratott új magyar színia, nem ezekből a forrásokból táplálkozott.

Vajjon nem tudnók-e azt a színház néren is végrehozni? Nem tudnók-e néhánymsi a színházisáagságnak mindazok a kincseit, amelyek a magyar néphez lennek? S ugyan ki volna erre a feladatalkalmasság, mint a falsai műkedvelők, ott él a falu közösségében és maga tapasztalja, vagy apól emlékeztetőből ismeri ezeket a színházis népszokásokat, hogy van fogjuk hozzá? Mit tegyünk? Mit magy végzünk ezt a munkát? Erre a majd feleletet az elkövetkező cikkben rovatunk.

(N. E.)

KESŐBB TÖRTÉNIK RENDELKEZÉS AZ IPARI NÖVÉNYEK TERME-LÉSÉRŐL

A háborívai kapcsolatos honvédelmi és közellátási szükségletek biztosítása érdekében már évek óta kormányrendelet biztosítja megfelelő területen az olajos- és rostnövények, valamint a cukorkorpa és dohány kötelező termesztését. Természetesen jelenleg, amidőn a mezőgazdasági termelés minden ágában fokozott háborús erőfeszítésre van szükség, az új gazdasági évben is elkerülhetetlenül szükség lesz az ipari növények megfelelő területen leendő termesztésére és ennek intézményes, szakaszított megszervezésére. A földmívelésügyi és közellátási kormányzat reméli, hogy a gazdálkodáság termelési szerződéssel megfelelő nagy területen önkéntesen fogja biztosítani az ipari növény

nyek termesztését és így nem lesz kénytelen ezek termesztését rendeleti intézkedéssel kotelezővé tenni. A jelenléhelyzet szerint az ipari növények termesztését nagyjából az eddigi mértékben kell majd fenntartani az új gazdasági évben is. A földmívelésügyi kormány a termelőndő növények megválasztás terén a gazdáknek a honvédelmi szükségletek által megengedhatárokon belül az eddiginél nagyobb szabadságot kíván biztosítani.

CEDULAT ÜVEGRE TOJÁSFEHÉRÉVEL RAGASZTHATUNK RA.

Egy kevés tojásfehérjét, amely habbá vertünk, lelohasztjuk, a cédú ezzel a folyadékkal bekenjük és rongyjal erősen rányomjuk az üvegre. Végüllegel is ragaszthatjuk.

Érték és mérték:

A nagy magyar család

Írta: Lőrinczi László

A magyarság magányosan él a földmérésben. Rokoni messze, távoli kevesen vannak. A germánok és a szlávok nagy tengerre vannak körül. Ezer esztendőn keré z üll kedül kellett birkóznia a sorssal és ennek a küzdelemnek egyetlen nagy előddá kellett volna összeforrasztania ezt a magányos népet. Mégis, ilyen képet mutat a magyar társadalom?

Egyetlen szóval válaszolhatunk erre a kérdésre: *szűdtől*.

Csak néhány vonással akarok rámutatni a nagy magyar család betegségének legkiválóbb tüneteire.

I.

1. A magyar társadalom alapja a magyar földműves lakosság. Alapja nemcsak azért, mert számbelileg is legnagyobb súlyt képvisel, hanem azért is, mert a legtisztább magyaroknak ez a réteg maradt meg az idők folyamán. Es emellett nagy szerepet játszik az a megállapítás is, hogy Magyarország elsősorban agrársz ország, tehát a nemzeti termelésben is a legnagyobb súlyt a földműves társadalom képviseli. Hozzájárul mindezekhez az is, hogy — bár nagyon mostoha viszonyok között él és sokat szenvedett — kedvező körülmények között a legszorosabb szesz társadalmi rétegeink között. Egyike, népbetegségek ott bukkannak fel, ahol nagyon magárahagyatva él. De van ma a magyar földműves akosságának egy nagy betegsége, ami az öntudat hiányából fakad és ez az, hogy *azt az egészséget, amelyet a föld megművelése biztosít, illetve szab meg számára, nem éri többé megfelelően*. Másra vágyik, szebbre, jobbra, tartalmasabbra. És mivel magára hagyatva keresi az utat, torz utánzásal igyekszik magának egy szebb életformának a körvonalait megrajzolni. Ellesi a várostól az öltözködés, a szórakozás, az olvasás olyan eszközei, amelyek a városban is betegesek s amelyeket az öntudatos városi magyar is megvet. Öltözködésben a divathajlászás, szórakozásban a mozi, olvadásban pedig a ponyva jelentik a beteges megnyilvánulásokat. Ezen a téren elsősorban nevelési feladatok várnak a vezetőkre.

2. Van társadalmunknak olyan része, amely gyorsan betegszkodik bizonyos rangokhoz és címekhez.

Ezeket részben örökölni lehet, részben pedig bárkinél el lehet nyerni. Örökölni lehet a főnemeli és nemesi rangot. Meg lehet viszont szerezni a különféle címeket. Ezeknek használata ma a magyar hiúságnak jellegzetes tünete. A rang csak addig ért valamit, amíg kötelességek is jártak vele. Ma már semmi egyéb jelentőségük sincs, a hozzájuk való ragaszkodás csak hiúság kérdése. De a nemesiségnek a fitogtatása elavult gondolkodásról tesz bizonyosságot. *De még súlyosabb bizonyítékot állít ki magáról az, aki a „nagyóság”, „méltóság”, „kegyelmes” stb. címekhez ragaszkodik, ha erre alkalma van.* A népi gondolat megaláztatónak bélyegzi ezt, nemcsak annak szempontjából, akinek a címet ki kell mondania, hanem a címzett szempontjából is. Komoly gondolkodó ember büszke a foglalkozására és a n-ve és elvárja, hogy így szólítsák meg. Viszont öntudatos emberre nézve nagyon kínos a „kegyelmes” megjelölés kijelése, különösen ha vallásos meggyőződése szerint úgy tudja, hogy emberhez csak Isten lehet kegyelmes.

Ennek végét kell vetnünk.

Egész Európában egyedülálló a mi címkorosságunk. Nevetség tárgyává válunk, ha ez még tovább is így menne. A háborút követő új elrendezés fiatal népekre fog támaszkodni és nem gerinctelen, hajlógó, a tisztelettel elcsapódó, reszkető inu sokaságra. Ez a nemzedék hirdeti a munka nemességét. Aki jobban és többet dolgozik, aki többet tesz másokért, az nincs jellem a szó szoros értelmében az új nemzedék szemében. Ma biztosak vagyunk abban, hogy a magyar címkorosság már utolsó napjait éli.

3. Végül társadalmunk egyik súlyos betegsége az egyesülési-tünetlen. Egy népi gondolkodású társadalomtudós elborzadva kiált fel, amikor ezt a kérdést vizsgálja: a trianoni Magyarország területén több, mint 16.000 egyesület működik! Hozzáehoz a számhoz hozzáadunk a hazatért területek egyesülteit, olyan hatalmas számot kapunk, amely méltán kelti fel bennünk a gondolatot: beteg ez a társadalom. Az állam igyekszik odahatni, hogy az egyesületek lehetőleg szövetségbe tömörülve fejtsenek ki működést, amelyeknek az irányítása könnyebb.

Ma jönnék mindenki három-négy egyesületnek is tagja. Te-mászetes, hogy ilyenformán sehol sem tud komoly munkát végezni. Az egységes népi Magyarország magvalósításának elengedhetetlen feltétele az, hogy ennek a fértelen egyesülési tüntetésnek gátat vessünk. A népi gondolat olyan társadalmi alapszervezet kialakítását látta jónak, amely a legtermészetesebb adottságon, a fizikai közelségen, a szomszédságon épül fel. Hazánk egész népességét átfogó hatalmas szervezet lenne ez. Kiküszöbölne az egyesületek közötti függőleges különbségeket — hogy t. i. az egyik előkelőbb, a másik kevésbé az — és ezzel hatalmas lépést tenne a társadalmi összeforrás felé. Az idők szava is ezt a megoldást parancsolja. Ilyen alapon szervezkedett az erdélyi magyarság is a román megszállás éveiben, létrehozva a szomszéd-sági szervezeteket, vagy tízes szervezeteket, amelyeknek például Kolozsvárot régi hagyományai is vannak.

Fölösleges, sőt káros a sok egyesülés, mely csak az erők szétforgácsolását eredményezi. Egyszóval egységes nemzetszervezetre van szükség.

NEVESSÜNK

BIBLIAI MAGYARÁZAT

— Ugyan mit szólna ahhoz, ha én önt most képenittem? — kérdezte egy részeg cifra fiú a legatust.

— Odatartanám másik fölöl is köpemet — felelt szerényen a legatus —, mert azt mondja a szentírás: ha jobbfelől arcul ütnek, tartsd oda bal orcádat is.

A részeg cifra fiút felháorította ez a bibliai igazság, nekiment a legatustnak a jobbról-balról képentere-mtelte.

De a legatus sem volt rest. A berugott pipe-köcnek hirtelen olyan két pontot mért le, hogy az testvérek között is beillett volna négynek.

— Mi volt ez?! — kérdezte tüzben lángoló arecal a piparőce. — Hogy merészelt ön engem tántani?

— Hja, uram — felelt egyke-lvűleg a legatus —, ezt ténne kötelességem volt, mert a szentírás azt is mondja: amilyen mértékkel mérnek neked, olyan mértékkel fizess te is másnak.

Az olvasó kívánságára:

Közellátási tájékoztató

Ministeri rendelet szabályzza a tej- és tejtermékek beszoállítását, továbbá a baromfi és a tojás forgalmát

A beszoállítási rendelet életbe lépésével kapcsolatosan a közellátási miniszter szabályozta a tej s tejtermékek, tehát a tehéntej (bivalytej), a juhtej és az azokból előállított tejtermékek beszoállítását, forgalmát s felhasználását. E termékek megvásárlásának és felhasználásának irányítását, forgalmának ellenőrzését, továbbá a megvásárolt készletek nyilvántartását és a jogosított kereskedők működésének ellenőrzését a Tej- és Tejtermék-forgalmi Központ ügykörébe tartozik.

A rendelet értelmében a tejtermelő július 1-től kezdve a beszoállítási köteleesség teljesítésére szánt tejet vagy tejtermékeket a jogosított tejiparosnak, kereskedőnek vagy a hatóság által feljogosított fogvasztó részére köteles átadni. A gazda által a beszoállítási köteleesség teljesítésétől felajánlott tej s termék mennyisége nem lehet kevesebb annál, amelyet a gazdálkodó a múlt év decemberében megállapított tehénenkénti kötelező tejbepszállítás vagy a fennálló jogszabályok értelmében szóban vagy írásban kötött szerződés alapján köteles szállítani. Ha a termék fejés teheneinek száma két, vagy ennél kevesebb, tejbepszállítás köteleességét a háztartásához tartozó minden 1929 december 31-ike utal született gyermek után 70 literrel kell csökkenteni.

A felajánlott és az átvett tej a beszoállítási köteleességbe csak abban az esetben számítható be, ha az teljes tej, a tejtermékeket pedig akkor, ha az k zsírtartalma legalább 80, tejfehérje legalább 16, juhomojlya esetében pedig a száraz anyagban legalább 45 százalék.

Intézkedik a rendelet a tej felhasználásáról, szállításáról és a fogyasztók ellátásáról is. Tejtermékeket a készítés helyén kívül csak feljogosított országos tejiparos, kereskedő hozhat forgalomba. Tejet és tejtermékeket vasúton, hajón, közhasználatú gépjárművön és postán csak a köztiszt belyegzőjével ellátott szállítási igazolvány alapján szabad szállítani. A termék a gazdaságában termelt tejet vagy tejterméket saját háztartásának szükségletére a beszoállítási köteleesség teljesítésébe való beszámítás nélkül lakóhelyére szállíthatja. Ilyen esetben a gazdaság helye szerint illetékes községi előjáróságnál kell igazolni, hogy a termék a gazdaságában saját tulajdo-

nát képező tehenet tart és ennek az igazolásnak az alapján állítja ki a községi előjáróság a szállítási igazolványt.

A széna és száma beszoállítása

A széna és száma beszoállításának és forgalmának szabályozásáról szóló közellátási miniszteri rendelet a rétszéna, lucernaszéna, lóhereszéna, baltacimészéna, zabosbükökönyszéna, muharszéna, továbbá takarmányszalma, alomszáma és rizsszalma beszoállítására vonatkozik. E cikkeket vásárlásának és felhasználásának irányítását, forgalmának ellenőrzését, a megvásárolt készletek nyilvántartását és a vásárlásukra jogosított kereskedők ellenőrzését a Szalastakarmány- és Szalmaforgalmi Központ hatáskörébe tartozik.

A rendelet kimondja, hogy a beszoállítási köteleesség teljesítésére csak száraz, egész ségsű széna és szalmát lehet felajánlani. A gazda a kötelezően beszoállítandó szénát, vagy ahelyett beszoállítandó kiánt takarmányszalmát és alomszalmát a központ rendelkezése szerint meghirdetett vásárlási napokon köteles a jogosított kereskedőnek eladni.

Ha a jogosított kereskedő a vásárlási napot szeptember elseje előtt tartja meg, a gazda a kötelezően beszoállítandó számennyiség 50 százalékát, ha pedig a vásárlási nap későbbre esik, a beszoállítandó teljes számennyiséget köteles a vásárlási napon a jogosított kereskedőnek átadni.

Szénát és szalmát kereskedelmi forgalombahozatal céljából csak a közellátási miniszter által feljogosított kereskedők vásárolhatnak. Azoknak a fogyasztóknak, akiket a közellátási miniszter központilag ellátandóknak jelöl ki, széna- és szalmaszükségletüknek a termékétől történő beszerzés útján való biztosítására a központ vásárlási engedélyt adhat. Ennek alapján szénát és szalmát csak attól a gazdától lehet vásárolni, aki a meghatározott számennyiséget már teljes mennyiségben beszoállította. Az országos vagy körzeti kereskedő a megvásárolt szénával és szalmával csak a központ utasítása szerint rendelkezhet és a központ által kiállított vásárlási utalványra szolgáltathatja ki.

A baromfi és a tojás forgalmának szabályozása

A hivatalos lap közölte a közellátási miniszter rendeletét, amely szabályozta az élő és lelt baromfalomnak annak termékei: a tojás gazdaságban tenyésztett hal és lótt vad beszoállítását és forgalmát. A rendelet értelmében a beszoállítási köteleesség teljesítésénél baromfit és tojást 1915 június 30-ig lehet a vásárlásra jogosított kereskedőnek velelre felajánlani. A beszoállítási felajánlott csirkének élőszűlyai darabonként az augusztus 30-ig legalább 1 kg., húzslibának 5 kg., hizott kacskának 5 kg. súlyt kell elérnie. Tavasz kitévelőlibát és kacskát szeptember 15-ig beszoállítási köteleesség teljesítésére felajánlani nem lehet. A halászló és lótt vadat 1945 június 30-ig lehet beszoállítási köteleesség teljesítésére vételelre felajánlani.

A rendelet szerint tavasz kitévelőlibát és kacskát, míg kényservágottat sem szabad forgalomba hozni szeptember 15. előtt. Nagybubere területén élőlibát és kacskát forgalomba hozni egyáltalán nem szabad, lelt libát és kacskát pedig fogyasztók részére csak felbontva hór és zsírdó nélkül lehet forgalomba hozni. Szűlyű csirkét fűszert, esemegét és élelmiszer kereskedésekben árusítani nem szabad.

Baromfinek 30 kilométeres körzetben belül nyílt piacon történő árusításához szállítási engedély azonban csak saját tenyésztési baromfira a ható és csak abban az esetben, ha az előjáróság a gazdálkodó beszoállítási köteleességét biztosítva látja. Hizott liba vagy kacsa szállításáé engedély nem adható. Tojásnak a szűlyű kőrűlmények között való szállítására szintén a községi előjárósá adja ki a szállítási engedélyt. K darab tyúkot, négy darab csirkét egy darab pulykát, vagy két k. r. jást közp. gyűlésként bárki szállíthat, vagy postán szállításra feladhatja. Gazdálkodó a gazdaságában nevelt libát vagy kacskát a beszoállítási köteleességbe való beszámítás nélkül községi előjáróságtól által kiállított szállítási engedéllyel vagy igazolvánnyal lakóhelyére szállíthatja.

AZ APÁM KEZE

Az én apám keze barna munkás tenyé Tíz éves gyermeknek kell feketé kenye

Az apám keze azért szép, puhaszűlymes ké Ha mosolygó gyermeke a szemébe né Az apám kezén gyűró nem ragyog S én megcsokolni méltó nem vagyok

FÁBIÁN MIHÁLYRI, a lelkes.

Ütemre és lendületre van szükség a kormányzat cselekedetében

hangzott a IMRÉDY BELA miniszter, Pécsen elmondott beszédében

A legfontosabb feladatunk, hogy minden cselekedetünkkel a magyar egység és összetartás gonczolatát ápoljuk

Imrédy Béla miniszter Pécsen a Magyar Megújulás Pártjának közgyűlésén beszédet mondott. Hangzott, hogy a földnek magyarul kell maradnia és hogy a háborút meg kell nyernünk. A többi kérdés meg képest alárendelt jelentőségű. A háborút csak úgy lehet megnyerni, ha annak vezetésében egység és célultosság érvényesül. Egyébként a kölcsönös hűségnek kell kitartásunk szövetségeseink mellett. Természetes, hogy érvényesítenünk kell a magyar érdekeket szövetségeseink irányában is. A másik követelmény, mely ebből folyik, hogy bent az országban célulatos, erőskező és egységes vezetésnek kell lennie. — A miniszter szót ezután az egység-tervezésekről. Visszafordult volna, hogy azok, ak k március 19-én felesek, az együgyek a köpenyeg alatt továbbra is megtartanak azokat a pozíciókat, amelyeket március 9. előtt elfoglaltak. Nem vagyok hajlandó szük, pártpolitikai szemponlok szerit igazítani a magyar elíteltakat. *Elke hásmernünk, hogy más árvok an is van nek becsültés, józandék magyarr embereket. Az a fontos, hogy ezek egy máva találjanak* — Ne a t k. essék, ami a t. l. set megmásól, hanem azokat a szemponkokat, amelyek között mind járjuk állók és amelyekért egyébként együtt

tudunk dolgozni. Nem a retorzió idejét éljük.

Imrédy Béla miniszter ezután arról beszélt, hogy az országban kezd lábra kapni bizonyos elégedetlenség. — Magam is elégedetlen vagyok — mondotta — és elégedetlen a miniszterelnök úr is, aki pedig nem a mi pártunknak a tagja. *Mindnyájunkban él a türelmetlenség és szeretnénk a magyar élet megújulását gyorsabb tempóban kibontakozni látni. Szeretnők, ha az igazságtalanságok — nemcsak azok, amelyek egyes embereket értek, hanem azok is, amelyeket a régi liberális társadalmi rendszert és élet magával hozott — minél előbb megszűnnek. Szeretnők, ha a magyar kisember érdekében minél több történnék. Kívánjuk, hogy a magyar jövedelemelosztás és vagyongazdálkodás egészségesebb legyen és ha el is érjük a javú árt — és szent hitem, hogy el fogjuk érni igen lényeges pontokon még a háború alatt is a haladást az új magyar élet felé —, nem szabad megállnunk az ideális felé való haladásban, amely felé törekedünk.*

— Megmondom, hogy az alatt a hat hét alatt, amióta miniszter vagyok, a reményem nem erősödött, de még van reményem és ennek következtében kötelesek a remény tartalékait a végsőkig kimeríteni és

mindent elkövetni, hogy beülről megpróbáljam a magyar élet újitási helyes irányba vinni. Ha e törekvéseim nem sikerülhének, ha reményem elapad, egy pillanatra sem fogok hazobni. Már kétszer elhagytam a miniszteri bársonyszőnyeg, el tudom hagyni bármikor sajnálkozás nélkül. Elhagyom azonban csak akkor szabad, ha ezzel használók nemzeteknek.

A miniszter ezután utalt arra, hogy háromféle lejtásra van szükségünk. Híveknél kell lenniük magyarságunkhoz és a magyar egységnek kell munkálni. *A magyar hűség elsősorban Horthy Miklós kormányzóval szemben áll fenn.*

— A másik hűség a becsületes barátságunkhoz való hűség. Hűség programunkhoz, a mi becsületes magyar programunkhoz. Nem kell az a hatalom, amelynek birtokában nem harcolhatok elveimért. A harmadik hűség az új Európával és az új Európa harcait vívó nagy szövetségeseinkkel szemben kötelez minket.

— Tegnap hallottuk, hogy 150 ezret tesz ki a hadigondozottak száma. Már nagy áldozatot hoztunk mi is a közös ügyünkért. Ezt gondolatlanként kell kiféle is. E köteleességünk minket arra ösztönöz, hogy a hirtet a végig győzelemig megindás nélkül végeztük.

A továbbiakban azt hangzott a miniszter, hogy igenis tempóra van szükség a kormányzat cselekedetében. Ütemre és lendületre van szükség. Rengeteg feladat áll megoldás előtt. Egy hatásában át nem gondolt általános fizetésemelé és béremelés következménye nem az lenne, hogy több lenne az áru, hanem csak az, hogy több lenne a bankó, vásárlóereje pedig kisebb. Azoknak a társadalmi rétegeknek, amelyeknek ruhában, házi felszerelésben van tartalékuk, tartózkodjanak most a vásárlástól. A miniszter utalt a német példára és azt mondotta, nekünk is szervezeteiket kell teremtenünk arra, hogy a magyar dolgozó társadalom elosztó apparátusa megalakuljon. Amikor az Aladárokkal is küzdenünk kell, akkor szervezetet kell teremtenünk, új emberek szervezetét a kereskedelemben, iparban és mezőgazdaságban. Ez időbe kerül. Gondoljon mindenki arra is, ami már megtörtént március 19. óta. Célzott arra a nagy problémára, amelynek megoldása legalább 60—70 százalékkalban valóra vált, a szidokérszálás.

Egy kis budapesti családi ház, amelynek felét letépte az angolszász terrorbomba

Gazdasági élet:

Gyógynövénygyűjtés, mint kereseti forrás!

Csak azokról a gyógynövényekről lesz szó, melyek mint olyanok vadon teremnek és megtaláljuk azokat az erdőben, írtásokban, mezőkön, réteken, firkómenten, patakszélein, utak mentén stb.

Gyógynövényeknek azokat a természet vagy vadontermő növényeket nevezzük, melyeknek valamelyik részét, virágját, termését, levelét, gyökerét, vagy más részét a bennük lévő különféle hatóanyagtartalmukért — a gyógyászatban használják.

Hazánk, a változatos és nagyon gazdag gyógynövényflórája révén és az által, hogy a vadontermő gyógynövények gyűjtése és értékesítése, valamint a gyógynövénytermelés állami irányítás és felügyelet alá került ma a világ gyógynövénypiacán az első között foglal helyet.

Az utóbbi években az orvosi tudomány mind nagyobb gondot fordít a gyógynövényekre. Köztudomású, hogy vadontermő különböző növények gyógyhatását már évezredek óta ismerik és a mai gyógyszerünk alapanyagát is a különböző gyógyhatással bíró növények kivonatai képezik. Láthatjuk tehát, hogy a gyógynövények gyűjtésére való felhasználása nem valami új gyógyítási eljárás, hiszen azt már az ókorban is használták.

Az orvosi tudománynak ez az újabb érdeklődése a gyógynövények iránt mintegy tudományos és laboratóriumi úton való igazolása — népgyógyászat által használta — számtalan vadontermő növény gyógyítóerejének.

Míg a múltban a gyógynövények fontossága csak a gyógyászatban való alkalmazhatóságában állott, addig ma fontos közgazdasági és szociális értéket képvisel. Közgazdasági értékét mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy míg 1933-ban csupán 1 millió pengő értékű gyógynövényt adtunk el a külföldnek, addig 1940-ben már 10 millió pengő értékben vásárolt a külföldi gyógynövénytőlünk. Ez azt jelenti, hogy gyógynövénykivitelünk túlháladta a paprika, a dohány, a só-kivitelünkhöz számrazzó jövedelmet és megközelítette a borkivitelünk értékét.

Forgalomba kerülő gyógynövényeink csak egy kis része szolgálja a belföldi szükséglet kielégítését, nagyobb részük a külföldi piacokra kerül. A magyar gyógynövények nem csak az európai piacokon kerültek értékesítésre, hanem megtaláljuk azokat mind az amerikai, mind az afrikai és ázsiai piacokon. A mostani háborúban a külföldi kereslete a legtöbb gyógynövényeink iránt még fo-

zódott olyannyira, hogy a keresletnek a gyűjtés és feldolgozás mostani állapotában csak részben lehet eleget tenni.

A gyógynövények gyűjtése, szárítása, jelentős mellékjövedelmet jelent korra tavaszról késő őszig. A munka szempontjából pedig egyike a legkönnyebb munkának és minden megerőltetés nélkül végezhetik gyermekek, öregek és rokkantak.

A vadontermő gyógynövények olyan értékek, melyek minden befektetés nélkül jövedelmet jelentenek a szegény embernek és melyek összegyűjtés nélkül veszendőbe mennek.

Az iskolás gyermekek gyógynövénygyűjtésével való foglalkoztatása lehetővé teszi a természet, a növény és állatvilág, valamint a környezet megismerését, úgyszintén iskolaszünetekzek teljesítését és megalakítását. Ezenkívül saját maguk látsza keresik meg azokat a filléreket, amit évközben iskolaszünetekre kell kiadjanak.

A gyógynövények gyűjtése sok esetben még — ha közvetve is — mezőgazdasági hasznot jelent, mivel a természet mezőgazdasági növényeinek helyét el mint gyomnövények és ezen termények értéket jelentétkük — irtóadják, ugyanakkor mint gyógynövény, értéket képvisel.

A gyógynövénygyűjtés kellő szakértelmet és kellő körültekintést igényel munka. Aki gyógynövénygyűjtéssel akar foglalkozni, annak ismernie kell a gyógynövényeket, amelyet gyűjteni akar, nehogy mással tévesse össze, mert a begyűjtött gyógynövények értéket elsősorban a fajtaazonosság adja meg. A piac figyelembevétele is igen fontos. Megfelelő felverő piacról, vagyis gyógynövénybeviteltől engedélyvel rendelkezésközről kell gondoskodni. Ezzel kapcsolatban fontos tudni, hogy gyógynövényt gyűjteni mindenkinél szabad, azonban a begyűjtött készletek drogériákon és gyógyszertárakon kívül csak olyan egyéneknek adhatók el, akik gyógynövények bevitelével, vagyis azokkal való kereskedésre engedéllyel bírnak. Engedélyhez van köte a gyógynövénybevitellal és kereskedéssel való foglalkozás, mivel az sokkal gondosabb és céltudatosabb munkát igényel, mint a gyűjtés.

A gyűjtés sikere érdekében ismerünk kell a vidéket, ahol gyűjteni akarunk, mert csak akkor fizetődik ki a gyűjtés, ha a gyógynövény, amelyet gyűjteni óhajtunk megfelelő mennyiségben terem és a termőhely a szárazt, illetve beviteltől nincs oly távolság-

ba, hogy az összegyűjtött növények elszállításra költséges és körülményes volna. Vannak gyógynövények, melyekből korlátlan mennyiségben lehet gyűjteni, mert a beváltók mind megvásárolják. Vannak viszont olyan gyógynövények, melyekből nagyon kevés származik. A járható tehát a gyűjtés megkezdése előtt érdeklődnünk a kereseti forrás iránt.

A gyűjtés alatt úgynevezett kell arra, hogy kárt ne tegyünk a réteken, erdőben, általában a gyűjtőhelyeken, mint könnyen megtörténhet, hogy az illóolajok kiitt területéről.

Erdély területe a természet ingoványos terület, amelynek védelmi forrásokkal képvisel, melynek meg számtalan területen kiaknázatlan. Évről-évre oly kincsek mennek veszendőbe, melyeknek ügyes és csekély költségkötéssel való felhasználása nem csak az egyének jelentene kereseti forrást, hanem nemzetünk vagyonát is gyarapítaná.

Gyógynövénykincseink kiaknázás szempontjából Erdély területe me majdnem teljesen érintetlen. Bár szociális szempontból sokat jelentett volna, 22 évi román megszállás alatt sem komolyab lépés nem történt a gyógynövénygyűjtés és értékesítés terén. A helyzet már más, a Földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége helyiségben rendezett tanfolyamok keretén belül arra igyekszik, hogy komoly és képzett gyógynövénybevitelt engedélyel bíró egyének álljanak a gyűjtés szolgálatára, akiknek saját jól felfogott érdektől és kötelességtől arra kötelekődnök, hogy minél nagyobb számban kiaknázott gyűjtőfőbor szolgálatukban.

Mózes Pál.

NEVESSÜNK

Szervusz, kisöcsém — köszönt rá képosztás tábla egyik hatalmas Gömbe is a közel ágy egyik Hagymájára.

— Nono! — feleli a kis Tömzei. — Kisebbségemet és alkati hasonlóságukat szívesen elismerem, de már a ronságost hitvány képosztafejekkel ne vállalhatom!

— Ugyan! — szisszen fel erre, horkolát a dihtől összeráncolva a Gömörösis, — hát ha te vagy a különmiért nem téged raknak el télire számszára az emberek?

— Miért? Azért, mert ahol a te nagyképosztafejedből származik, ott az én képosztafejedből egyetlenegy is megszületik!

KAMUKÉRŐ

Írta: MÓRICZ ZSIGMUND

— Mikor én fiatal legény voltam, me-elő Saránkó gazda, az öreg — akkor én még jól ismertem a régi polgármestert, Páter gazdát, aki juhászból lett polgármesterré, mert egy kamukérő volt.

— Ki a fene az a kamukérő?
— Az öreg csendesen elmosolyodott. Felmelte az öreg, hetvenkétéves jobb kezét s a haja közt kezdett babrálni:
— Az olyan ember, uram, akinek az a füle meggett... szóval kamukérő, no... Ej de megheccőtem, mer a tarka téhannel...

Maga elé nézett s az arcán kedves mosolyodás lett. A régi virtus kacsinított ki a szeméből, ahogy felpillantott.

— Az olyan ember vót én, hogy akkor már a marháját ki akarta hajítani a határba, sok marhája vót, szép armozott, akkor nagy szarvú magyar őrség volt erre felé a jász tynyi mezőkön... Kinn vót a sok széna, boglyákba. Míg a kinn van, nem lehetett a marhát a tallóra eresztelni... Hát a meg a kamukérő eszébe kijutálta, hogy kiöböltatta, hogy azt a jelentést kapta a város, hogy Eger feül árvíz jön, hát mindenki sietten sietve hordja be a szénákat.

Nevet a roppantságos bajusza alatt. Még öneki olyan bajusza van, ahogy az Isten növeszti, a kis urokkája, a legényké ott figyel a sarokba a kályha mellett. Ennek még alig serkedt a bajusza, de már úgy sokallja s beretváltatja is. Csak éppen annyit hagynak meg ezek a mai suttyó legénykék, amennyi széles az orra cimpája. Fene a gusztusukat.

— De nem vót abba semmi igaz. Az árvízbe, csak hát az öreg kamukérő ki akarta hajítani a marhát, no.

Még most is örül a családfintaságnak, amit nem ró fel a régi polgármesternek, aki juhászból került a nagy tisztességre. Arravaló a polgármester, hogy ökossságra tanítsa a népet a maga példájával.

— En meg akkor ott legeltettem az apám teheneit a határba, éppen az ő földje mellett. Nagyon jó buzája vót neki, hát én bizony nem sa náltam a jószágától, beleerosztetem. Mert nem féltem tülle, mer jól ismertem, hogy édesapám nagy kortese vót neki, sokat paroláltak, ahun csak meglátták egymást... Vót egy pajtásom, a meg csikókat legeltetett. Mondja: én is beírisszem?... Mondok: én megengedem... Erre az ő két lova is belement a bűziba.

A jász ember kényelmesen beszél, kivárt míg belejön. Öreg Saránkó megtörülte a bajuszát s folytatta:

— Csikós Kutyina Jóska vót a barátom. Hát minik ott szépen écsakiztunk vóna, eceer csak jön a városból kocsival Páter... „Mijeno, mijeno ez az én búzám!” — kezdi kiabálni, mert szaporabeszédű vót. — „Kinek a lova-e, te?” Mink meg csak hasaltunk a bokor alatt, meg se piszenztünk, csak lestük mi lest... Hát szól a kocsisának, hogy: „Fogd meg csak az egyik lovat, fogd csak, fogd csak!”

Hát a kocsis leszáll s kezdi csalogtatni, hogy a „csina ne, csina ne.” A lú meg megvárta, de mikor a ködféket a nyakába akortta akasztani, kiugrott, otthagya és elkezdett távolodni újra lefelé... A kocsis utána, a csikó újra csak megvárta, meg újra kiugrott... Há: ez így ment. Nem tudta megfogni... Az öreg Páter meg elúnta, mint polgármester az ülést a székerbe, ele őt állt a váro hátn, hát kiáltott neki: „Ott az a kis veres tehen, hord elő az!”

No a tehenet biztos, hogy könyvebb megcsipni, szarvánál fogta és nagynehezen a székerig húzta, ott oszlan megkötötte a saraglyához. Így elvitte az én egy k tehenemet, a tarkát. Olyan veres tarka kis tehen vót, de iszonyú nagybűfű. Anyit evett a, mint a legnagyobbik.

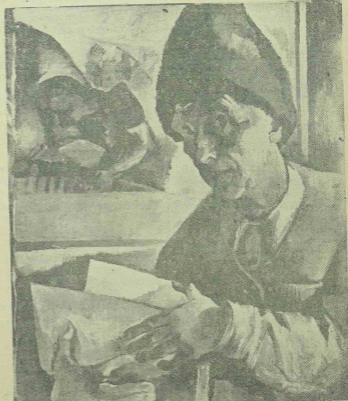
Hazamegyek. Édesapámuk nem szóltam. A másikat bekötöttem. Édesanyám meffejte. „Hun a tarka?”

Mondok: „Jó koszon. Beadtam a polgármesterhez, ott sok szina van.”

Hát édesanyám se szólt édesapámnak, csak azt mond'a, hord hazá, bitang köjke, mert apád mind megöl bennünköt.

No én el is mentem ebéd után a tanya-ra a Páterhez, mikor lát'am, hogy a székeren már meggy kifele.

Megyek az istállóhoz, szolot a mindemesnek, hogy a tehenem elvitte, alighanem idecsambordott. A meg mond'a, hogy ebbe csak a polgár-

Csiközögdi Nagy Imre az országhatárokon túl is jól ismert nagy magyar festőművész önarcképe. (Olaszfestmény).

mester úr szava. Hát kijön a Pintér, azt mondja: „Buzába vót a tehen, ezt el nem viszed, kutyajafidzotta gazember, csak ha egy kocsi répát hozol!”

Ó, mondom, nincs nekünk répánk egy kocsival. Még velte sincs anyji, egyszóval nincs semmynyi.

Azt mondja: „Ismerek, ismerlek, gazember, te Saránkó-gyerek vagy. Hát ha nincs répa, hozzá két pengőt!”

Assincs.

„Hát pedig másképp a tehenet el nem viszed ebellette!”

Akkor ittarand, mondom... Hitalja ki egy kicsit a polgármester úr, ráfér.

Evvél megindulok, ő meg csak kiabál utánam, hogy hozzam a két pengőt, és hamar. En osztán nem törődtem vele, hanem mentem.

Ahogy elmegyek egy jó darabon, szalad utánam a kocsis, hogy gyűjlek vissza, vigyem a tehenet, mert ők nem etetik. Azt mondta a polgármester úr.

Nevettem. Tudtam én, hogy sajnál az az állattól egy kis jó színt. Viszszamegyek.

— Vidd el a tehenedet, gazember, én nem etetem a más tehenét, hanem a kocsi répát előzőzdek nekem, mert csupa veretlek!

Elődtam a tehenet, oda vót kötve a jászolhoz, rend a, még mondtam is neki: No tarts! te is régen vótál polgármesterkosoton.

— Küldd be apádat a városházára, hónap reggel ott legyen, mert érte küldök.

No én haza a tehenet. Bekötöm. Mondom édesapámnak: azt izeni Pintér, menjen fel kigyelmel hónap reggel a városházára.

Minek?

Csak annak, hogy befogta a tartákát és egy ócaak ott tartotta és egy kocsi répát vagy két pengőt kövvel a vendéglőért.

Azt mondom édesapám: Majd el-igazítom.

Bemegyem másnap a városházára. Kezet nyujt a polgármesternek, az meg azt mondja: Saránkó, kén én-nekem egy kocsi répát hozzon be a tanyára.

— Kocsi répa, polgármester úr, — az mondja édesapám — az nagy szó. Nincsen nekem anyji még velte se, egyszóval semmi sincs.

Hát akkor két forintot, az apád erre meg arra.

Annak is joga van. Jó vóna, ha két forint vóna a háznál.

Igy aludtozok, de a vén kamukérő sehogy se akart beleygőzödni, hogy új a kocsi répától megviljlon. Vagy a két pengőtül.

Hiba mondta édesapám, hogy

nem egy kocsi répát ér az ő szővesége, mert új választotta meg polgármesternek, már mint kortes. A Pintér csak azon vót, hogy a választás mána megvót, neki kell a répa.

Hazajón édesapám, hogy meg van zödvüle ez a Pintér, nem akarja az igazságot. Micsinájunk, répánk nem vót. De ez a polgármester azér polgármesternek jó vót, mer ennek az vót az elve, hogy a polgárságot nem kell adóval nyúzni, mer új sem szerelt fizetni adót. Egyszóval semmit se szeretett fizetni. Csak kapni szeretett.

Há elkezdí hódolánk küldözgetni a hajdút, hogy pénz adjunk vagy répát.

Mán október vége vót, a répát nagyon kezdték szedni a határba. Mondom ecer édesapámnak: Édesapám, sokat nyúz benniatok ez a Pintér polgármester. En elviszem neki a répát.

Édesapám meg nem szólt semmit. Hát megörvendtem. Elkértem a Csikós Kutyina barátom két csibőját, nekünk nem vót lovunk, osztán kimentem szekérral a határba... osztán beszállítottam neki a répát.

— No gazember, — azt mondja Pintér — behoztad a répát ugye, behoztad? Kinek a földjéről v-pád?

Mondom neki:

— Tés polgármester úr, ha lop-tam, ha nem, aminek meg kell lenni,

annak meg kell lenni, nem igaz? Kiszőnye meg, akinek, nem kell megével járadni.

Hát az öreg nevet, csak nevet. Mondja:

— Még szépeket válogattál, gazember.

Lerakom a répát, elmegyek. Látom, azt mondja, többet nem eredet az én buzámba a tehenet.

Hát ecer csak jön a polgármester-saját tulajdon szeméjében hozzá: Bekéldi: Saránkó!

Kimegy édesapám, mer az udvarra nem jött be, csak az utcáról kajászott, a kocsijáról: Saránkó!

— Tessék, téis uram!

— Micsoda gazember fiad van te ked, atszavank fel. Az én földem hozta be a répát.

Az öreg Saránkó gazda ödesedje nevet: Hát persze, csak nem is a m-sérő! — azt mondja édesapám. — az meg te lopásbéll lett vón, de a teis úr mondta, be kell vinni egy kocsi répát, hát nem is kért fuvarért a gyermekek.

Igy a polgármester, a nagy kamukérő eszével most az ecer megjár.

Mondom én:

— Szóval maga is kamukérő.

Az öreg sunyított:

— Amilyen a fej, tetszik tudni. Minek kellett neki a répa, mikor se kinek se vót anyji, mint ünkei? Ne igaz?

JEGYEZD MEG!

NE DOBJUK EL A SZAPPAN-MARADÉKOKAT

A szappanmaradékokat, ha még olyan aprók is, gyűjtsük össze s ha bizonyos mennyiség együtt van, vagdaljuk fel apróra és főzzük fel kevés szódásvízben. Ha fehérre felfőtt, hagyjuk kihűlni. Ezen a módon jó szappankozonyát nyerünk, amely hónapokig eltart. Egy kanál szappankozonyra a mosogató vagy a mosóvízben nagyon tisztítja az edényt meg a fehérneműt.

JÓ TANÁCSOK A MOSÁSHOZ

A szennyesruhát ne hagyjuk összegyülni, mert a legtöbb folt állásnál megsötétedik és beleszi magát a ruhába. A mosás sikerének nélkülözhetetlen előfeltétele a gondos beszappanozás. A mosóvaló ruhát mindig a mosást megelőző este megsámuljuk és hamulagos oldatban beszappanozzuk. A ligos oldatból ilymódon tisztító hatású gáz fejlődik. A gázbuborékok átjárják a beáztatott ruhát és e

közben a tapadó szennyes, peccétes szövetek fellazítják. Igen megkönyvi a peccétek felzósát, ha az átátdörög 1-2 dl. benzint vagy motilkát öntünk. Egyszeri alapos mosás után a ruhát beszappanozom, leforrázom, jól átmosom és kifűzőm.

A szappanmaradékokat elforgácsolom és ezt, valamint egy kis szódát a főzözibe teszem. Minden ústre vagy nagyobb mosófűzékra való vízbe 1 teperontint is öntök, ettől a fehérnemű illatos lesz és anyaga valóságga megújul. A ruhának legalább 20 perc kell főni forrásban lévő vízben, utána langyos vízben kiöblítjük és kiesavajjuk.

A kékítés erősségét minden esetben kipróbálom egy darabka fehér ruhán. Ha lehet, nappali világításnál. 1 lit vízbe kb. 30-40 csepp kékítő elegedő. A téli nagymosásnál mindig marék konyhasó teszék a vízbe. Itt a ruha nem fagy meg és hamarabb szárad meg. A keményítőt mindig megszűröm, hogy ne legyen esomé. A tarka ruhát lúgmentes és ne forró vízben mossuk. Anyaga szeri keményítőt is. A többször öblítés siker előfeltétele. Az anyag színét felfrissítésére az utolsó öblögetéskor egy pár csepp szalmiákszeszt öntök.

EMKE POST

Újabb könyvtárjuttatásaink.

Az Emke újabban könyvtárakat juttatott Magyarországra, kolozsmezei községbe (könyvtárkezelő Székely J. igazgató), a dési Emke-kerendtség vasutalva alapján Csicsóbagymás könyvtárkezelő Rétyné Fodor Ida (tóné) és a bihari megyei Rév községi könyvtárkezelő Szász Ernő igazgató), ezenkívül ajándék-füzeteket juttattunk a Szilgyi megyébe, a kolozsmezei Vasas uti községbe és Dobry János ref. tőri lelkész úr útján a P. 905. számú sbori postaszám alatt kiosztás végett.

Új tagozataink

Újabbban a bihari megyei Nagykakucs községben alakult Emke-tagozat, ahol a tagozati vezetői tisztségét Horváth János ref. lelkész vállalta.

Megalakult az Emke-tagozat, illetve főlk a bihari megyei Mácsapuzsán is a szövetség vezetésével: Elnök: Szentes György ref. lelkész, alelnök: Gál Domokos telepfelügyelő, titkár: Csizmadia Matild ill. el. isk. tanítónő, pénztárnok: vitéz Nagy Imre, ellenőr: vitéz Tóth Károly. Választmányi tagok: vitéz Nagy Károly, Zombor Gyula, Bedő Gyula és Gedő János. Könyvtárnok: Gombos Sándor.

A tagozat életreviválásáért különösen Gál Domokos buzgólkodott, aki példás áldozatkészséggel a községben 98 tagot gyűjtött.

Nagykakucsban Horváth János ref. lelkész buzgólkodásából 20 új taggal növekedett az Emke taglétszáma.

Berettyókirályi, Vámosláz és Szentlázár községekből Márk Endre iskolaigazgató, egyébként régi lelkes Emke-munkatárs táborozott 26 új tagot. Kolozsváron Tárcey István régi lelkes szervező számos taggal az eddigi 4 pengő rendszeres tagdíjat önkéntes felajánlás mellett kisebb-nagyobb összegekkel fellelmett. Ungváncan az ő buzgólkodása képen köszönhetjük új alapító tagjaink sorába vitéz dr. Boga Alajos róm. kat. státusú előadót, az Emke ig.-választmányának tagját, aki mindig és mindenben nagy megértéssel támogatta. Ugyan támogatja az Emke létezését. Új alapító tagunk lett szintén Tárcey István buszjárás révén Prozenszky Béla. Kolozsvár, Jókai-u. 3. sz. alatt sőtömester, bizonyodott téve arról, hogy a magyar iparoság is szeretettel karolja fel és segíti elő az Emke munkáját.

Népművelési szerelvényünk székelyföldi körüli

Legutóbb röviden megemlékeztünk arról, hogy népművelési szerelvényünk június 9-14-e között a Székelyföldön

végzett propaganda útát. Erről adunk futó áttekintést dr. Szócs Lajos tanár kiküldöttünk beszámolója alapján.

A szerelvény elsőnek június 9-én Gyergyószentmiklóson szerepelt a Negyedvilágon c. film vetítésével, előzéken pedig dr. Szócs ismertette az Emke előkészítései. Tuzsád-fürdőn június 10-én volt hasonló előadás. Június 10-én délen a szerelvény Udvarhelyre érkezett, ahol Simon János népművelési és Emke-titkár, valamint Bukk Elek főorvos állítottak össze rögtönzött ültetvért, mert a szerelvény érkezését jelző levelek a postán késlek. Június 10-én este Farkaslakán volt előadás, ahol dr. Váró György orsz. gyűl. képviselő, határőr-vezető és a falu vezetői a katonai alakulatok és a lakosságot összegyűjtötték az ünnepélyre. Június 11-én Székelyvárság havasli faluban, ahol Vázási Domokos róm. kat. lelkész mintaszervezettséggel vezeti népet, volt hasonló előadás, rendkívüli érdeklődéssel; délután Zetelakán, este pedig Bethlenfalván. Június 12-én Agyasfalván volt hasonló jellegű előadás, amelyen megjelent Sebest János ny. alispán, a megyei Emke-választmány elnöke. Jelen volt ezen a kiszálláson Dávid Gyula székelyudvarhelyi ref. lelkész, a megyei választmány főtitkára is. Június 13-án Székelyszomboron került sor előadásra.

Mindenik alkalommal dr. Szócs Lajos mondott bevezetőt és az udvarhelyi megyei kiszállásokon mindvégig jelen volt Simon János titkár, aki valóságos lelke Udvarhely-megyében a népművelésnek. Csikmegyébe pedig vitéz Miklós Gergely tanfelügyelő lelkes és áldozatkész mozgatója minden kulturális törekvésnek.

Igen értékes munkát fejt ki a megyében kulturális téren Dávid Gyula ref. lelkész és más Emke-vezetők is.

Az Emke központja a szerelvényt, melyet lehetőség nyílik újból kiküldeni Székelyföldre, amely ezzel viszonzza azt a meleg érdeklődést és nagy rokonszenvet, amelyet az Emke népművelési szerelvénye iránt a kiszállás egész tartama alatt mutatkozott.

Ilyen alkalomszakra érezzük azt, hogy milyen nagy szükség van második népművelési szerelvényre, amely Budapesten már munkában is áll, de elkészítése és üzembehelyezése a szükséges anyagok beszerzése körül nehézségek miatt nem haladhat olyan ütemben, ahogyan azt szeretnénk. Pedig az Emke központja készséggel vállalt és vállal minden jelentős áldozatot, hogy ez a szerelvény is mihamarabb állandó munkába állítható legyen.

Második népművelési szerelvényünk kizárólag a székelyföldi megyék részére fog szolgálni. Nagy kulturális szükség-

let kielégítését jelentenek ennek az újabb szerelvénynek üzembehelyezése, mert a kolozsvári központból nehéz a szerelvényt többszáz kilométeres székelyföldi útra kiküldeni, a jelenlegi szállásanyagellátás mellett, a ezenfelül egy szerelvény nem is tudja korszerűen kielégíteni a kívánalmakat. Ezért fáradozunk minden lehetőséggel azon, hogy a második Emke-szerelvény is mielőbb akcióba lépessen.

(—)

Tudod-e, hogy:

A déli harangszót is a magyarságnak köszönheti a világ, III. Calixtus pápa rendelte el, hogy az egész világ templomaiban harangozzanak délidőben, mert Hunyadi János seregi fényes győzedelmét arattak Nándorfehérvárnál a nyugati kereszténységre aduló török hadakon, 1456. július 21-én és 22-én. A déli harangszó, amely világszerte megkondul, emlékeztesse a világot a hállára, amellyel a maroknyi magyarságnak tartozik a békecséges évszázadokért...

A reformáció genfi emlékművének egyik kőbe vésett alakja Boeckay István erdélyi fejedelem, a protestánsizmus nagy harcosa, akit a korabeli erdélyi irodalom „magyar Mózes”-nek nevez. A szoborművén Boeckaynak az a mondata olvasható francia nyelven:

„Hitünk függetlensége, lelkiismeretünk szabadsága és régi törvényeink többet érnek a szemünkben a szinarany-nál!”

Bőlöni Farkas Sándor (1795-ben született Bőlön községben) nagybírói erdélyi tudós volt. Beutazta Európát és Amerikát, ő írta az első magyar nyelvű ismertető könyvet Amerikáról s a alapította a Kolozsvárott — szelött 100 élvő — az első szövetkezeti bankot, mely ma is működik s melyet még ő nevezett el „Gondoskodó Társaság”-nak. Az unitárius egyház még számos más alkotása miatt áldja emlékét.

A „Magyar Nép” az erdélyi falu magyarságáért, tehát érted is küzd.

*

Küldd be az előfizetési díjat és jelents be új előfizetőt!

A leleményes falusi ember

A király a mezőn sétálva, szóba állt egy őszhajú szántóvető emberrel.

— Te sokat dolgozol, noha már öreg vagy. Menyit keresel egy nap? — kérdezte tőle.

— Nyolc garast.

— Hát elég ez a táplálásra?

— De még többre is elégnek kell lennie — felelt a falusi ember —, mert az a legkevesebb, amit magamra költök.

— Hát ugyan mire költöd?

— Magam és felségem táplálására napenként elég két garas — mondotta az öreg. — Két garással mindennap adósságot fizetem, kettőt kölcsön adok, kettőt pedig kidobok az ablakon.

— Hogyan értem ezt? — kérdezte a király.

Erre a falusi ember így felelt:

— Napenként két garasból élek magam és felségem, amin ugyan sokat nem dorbéloztunk. Kettőből munkaképtelen átvámát és anyámát táplálom s ezzel adósságot fizetem vissza nekik, amiért engem fölneveltek. Két garast neveltetek nekét fiacskámra költök, akik még erőtlének a biológus, de remélem, hogy ők is visszafizetik a kölcsönt, ha felnőnek. Két garast két leányomra fordítok, ami annyit, mintha kidobnám az ablakon, mert férjhez mennek s tőlük ugyan vissza nem kapom. Férjük ebben megakadályozza őket, még ha volna is ilyen szándékuk.

A királynak igen tetszett ez az elmesézés beszéd s megparancsolta a falusi embernek, hogy szavainak értelmét bárki előtt csak az ő jelenlétében fűdje föl. Azután összehívta országba hóleséit s föladata nekik a szántóvető rejtélyét. Megfejtésével azonban sehogy sem tudtak boldogulni. Ekkor a bölcsék egy csomó aranyat ajánlottak fel az öregnek. A szántóvető a szép summa pénz — különösen a király képméne láttára — kinyilatkozta a titkát.

A király bosszankodva hívatta magához az embert s mérgesen rászólt:

— Hallod-e barátom, miért nem tartottad meg a nekem tett fogadásodat?

— Uram — felelt a szántóvető —, én parancsolatot ellen nem cselekedtem. Mikor a bölcsék először jártak nálam, semmit sem mondtam nekik, mivel az volt a rendelkezésem, hogy mindaddig hallgassak, amíg meg nem látom Felsőged képét. Azután megégyser eljötték hozzám s Felsőgednek nem is egy, hanem szép kárpót mutatnak nekem, amire én földig hajoltam és mindent bátran elbeszéltem.

A király bámulta a falusi ember leleményes esztét és nagy gazdag emberré tette őt.

Férszégügyi tanácsadó:

A fogak odvasságáról

Irta: K. Beniczky Irma

Kétségtől kevesen vannak, akik r a szenvedtek lukas, vagy odvas fog rait. Az odvasság éppen ama baj, mely a fogakat leggyakrabban megromítja. Lássuk tehát mi okozza azt?

A test fejlődése, különösen a fogképzés idejében a legjelentékenyebb befolyással van a fogak nagyobb vagy kisebb szilárdságára. A jó vagy rossz fogakra való hajlamot örökölteni lehet.

Az összes tejfogak koránant csontosodása vagy jobban mondva meszesedése még a gyermek születése előtt megy végbe. A maradandó metsző-, sarok- és az első nagy zápfogak koránai körülbelül a gyermek másfél éves korában, tehát mintegy a tej-táplálkozás ideje alatt képződnek. A többi fogak koránai később fejlődnek, midőn a gyermek már étellel táplálkozik. Tehát a tejfogak szilárdságát az anya egészségi állapota befolyásolja, míg a maradandó metsző-, sarok- és első nagy, zápfogak tartóssága a gyermek egészségi állapotán kívül az anyának, illetőleg a dajkának teje gyakorlat befolyásolt, éppen úgy, mint a többi maradandó fogak szilárdságára a későbbi táplálkozás és a gyermek egészségi állapota, fejlődési korszaka alatt. A maradandó felső nagy metszőfogak zománccának lerakódása a 8-ik hónapban kezdődik; ha ez időben a gyermek szervezete nem rendelkezik elegendő zománcképző anyaggal, vagy ha azon időben más hátrányos befolyások lépnek föl, akkor a fogzománcc az illető helyeken vagy éppen nem, vagy csak hiányosan képződik s azután úgy marad az egész életen át, mert a zománcc hiányát többé soha nem lehet helyrehozni.

A fogak odvasságának savak és az erjedés (rothadás) a közvetlen okai, de legfőképp a savak idézik ezt elő. Ha a zománcc-hártya bármely ok miatt egy ponton lekopott, akkor ott födetlenül marad a zománcc. A zománccnak erőszakos megsértsése — pld. dióknak, vagy gyogorónak foggal való eltorlása által — a fog odvasság előkészítő okai gyanánt nevezhetők.

Az odvassalási folyamat kezdetben nagyon lassú; de ha a végzettségi felbontás a fogesontig hatolt, akkor a rombolás igen gyorsan terjed tovább.

Ha a rombolás beljebb hatol végül is eléri az ideget, mely erre a támadásra rendszeren nagyobb vagy kisebb fájdalommal felel. A fog koronájára lassankint letörlik, az ideg megromlik s gyakran gyökérhártyagyulladás, daganatot, sipolyképződést (fistula) okoz.

Néha az is megtörténik, hogy egy lelassankint egészen elpusztul — midőn den nagyobb fájdalom nélkül. Ha ilyen fog-gyökereket valamilyen okból nem távolítják el mesterségesen, ha sánskint magától is kiemelkedik s végre — természetesen sok év múlva — az illető „szerencés tulajdonos” könnyen kihuzhatja. A megromlott odvas fogat azonban nem kell a szájból társni — az odvas fog idő folytán rendszeren közvetlen okává lesz a szomszéd — az átelleni fogak hasonló megromlásának.

A fogakra annyira ártalmas savak vagy már készen jönnek, vagy a szájból képződnek, vagy pedig a szájból természetes nedveiben kelesednek. Mindenki tudja, hogy a szájból nyál fejlődik, de nem mindenki tudja, hogy a nyál egészséges állapotban savellenes s így övszerűl szolgál a fogak megromlására.

Természetzerülő a védekezés útlenyeges. Nem tarthatjuk távol megunktól azokat a táplálékokat, amelyek sav képzésre alkalmasak, tehát étkezés után a fogakat minden alkalommal jól meg kell mosni, hogy e távolítsuk fogaink közül az erjedő ételmaradékokat. Ha pedig fogaink már odvasak, azokat rendbe kell hozni, mert a rossz fogak rágasra nem alkalmasak, és a rosszul megrágott étel nagy megterhelést jelent a gyomorszámmára és újabb komoly megbetegedések forrásává válnak.

DAL.

Edesanyám sirja minden helyrelejtést
Durván letiporta a gonosz ellenség.
Istenem, csak egyszer haza tudnék
Edesanyám sírhalmára új virágot tenni.

Majd lesz nekünk még virágos

[ünnepi.]
Etherevát sírjára új virágot tessünk.
Piros rózsák mellé zöld levelű lombot,
Szedessünk fehér lelkre — leszel te meg
[boldog.]

GÁL LAJOS,
Monorfalva, 287.

HIREK

Külön elismerésben részesülnek a legnagyobb érdemeket szerzett honvédecsapások és a közrendészeti szervek tagjai. A Kormányzó Úr Ötömél-léga 1943. évi augusztus 20-ik napján kelt legfelsőbb elhatározásával a jelenleg folyó háborúban az ellenség előtt vitézül harcolt és ezzel kimagasló érdemeket szerzett honvédecsapások, valamint a közrendészeti szervek hősi önfeláldozó magatartást tanúsított zbjainak külön elismerésben való részesítését rendelte el.

Ennek a legfelsőbb elhatározásnak végrehajtásáról a Hivatalos Lap nemi kiadása kormányrendelettel közzé teszi, amely a következőképpen intézkedik:

I. §. Külön elismerésben részesülnek a vitézül harcolt és ezzel kimagasló érdemeket szerzett honvédecsapások, illetve a közrendészeti szerveknek a határszolgálatban kiemelkedő hősi magatartást tanúsított tagjai, ha az 1938. évi november hó 2. napját követő események során vitézi tettükért az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért az alábbi kitüntésekkel érdemelték ki és nyerték el:

1. azok a legénységi állományú személyek, akik a Magyar Arany Vitézségi Ermet, vagy a Nagy Ezüst-, Kiszüst és Bronz Vitézségi Ermet nyerték el;

2. azok a tisztiek, akik bármily rendokoztatban a Mária Terézia Rendet és a Magyar Tiszti Vitézségi Ermet nyerték el;

3. azok a tisztjelöltek és főtisztek, akik a Magyar Nagyvezírt Vitézségi Ermen kívül a Magyar Erdemrend lovagkeresztjét hadiszolgálatban a kardokkal, valamint azok a tisztjelöltek, akik a Magyar Erdemrend tiszti keresztjét a hadidíszímmel és kardokkal, azok a törzstisztek, akik a Magyar Erdemrend középkeresztjét hadiszolgálatban a kardokkal, azok a tábornokok, akik

A magyarságra szükség van a Duna-medencében, mert nélkülük nem lehet együttműködés az itteni népek között

mondotta PÉ ER ERNŐ dr. Dénes

Dénes, Szolnok-Doboka vármegyei Társadalmi Egyesületek Nemzeti Együttműködése vegyes-karának közreműködésével június 25-én a hadi-árnyék és bombakárosultak felségeljárására a vármegyei színházban gazdag műsorú előadást tartottak. Husz Ödön bevezetője után Péter Ernő dr. a nemzetvédelmi minisztérium kiküldöttje adott elő a magyar hivataláról. *Kiemelte a magyarság népi ereje gyarapításának a Kárpátokon belül élő népek összefogásának és vezetetésének a dunai népekkel való szoros együttműködésének gondolatát. A magyarság mindig a nyugatot védte és ezt teszi ma is. A*

nyugat nem méltányolta mindig megfeszíteték harcaukat. Még nagy feladatok állnak előttünk, olyanok, amelyekre a Kárpát-medencében egyedül mi vagyunk képesek. Szociális igazságszért, örök küldetésünk beteljesedéseért, harcolni akarunk a Kárpát-medence fejlődéséért.

A magas színvonalú előadás után Ince János és énekkara adott elő régi magyar népdalokat. Rend Éva, Pásztohy Éva és Lúzló Gerő szavalatokkal tündék ki. Az előadás rendezője Bágyai Ferenc volt, és az ő érdeme az is, hogy a kiváló együttes Szamosújváron is kiemelkedően szerepelt.

hadtestparancsnoknál alacsonyabb beosztásban a Magyar Erdemrend középkeresztjét a csillaggal hadiszolgálatban a kardokkal és azok a tábornokok, akik hadtestparancsnoki beosztásban a Magyar Erdemrend nagykeresztjét a hadiszolgálatban a kardokkal nyerték el, feltéve, hogy a kitüntetés személyes vitéségükért adományoztatott.

II. §. Ha az I. §. alá eső személyek hősi halált haltak, vagy életüknek utolsó más módon való elvesztése folytán a kitüntetéshez nem juthattak, külön elismerésben már nem részesülhetnek, ebben az esetben a vele együtt élt özvegy és törvényes, elsőszorbán férfi — ilyen hiányában — nő leszármazott részesülhet külön elismerésben.

III. §. A külön elismerés kifejezéseket megnyilvánuló juttatás szerint, hogy ki jogosítható érdemeket szerzett személynek, illetve a II. §-ban említett hátramaradtjának mi a foglalkozása, képzettsége, vagy hajlama, a következő lehet: I. vitézi telek, például családi ház, házhely, a Vitézi Rend szabályai szerint és a Vitézi Rend köréin

belső; 2. házhely, családi ház az Országos Népi- és Családvédelem köréin belül; 3. olyan hasznosított engedély, jogosítvány, megbízás, amelynek megadása, vagy megtagadása a hatóság szabad mérlegelésétől függ; 4. pénzbeli támogatás a Nemzeti Önallosítási Alapból, pályakezdés vagy önállóítás céljára; 5. közszolgálati állásba felvétele az állami és önkormányzati hatóságoknál (hivataloknál), valamint felvétele az állami, vagy önkormányzati kezelésű más kereskedelmi és ipari vállalatoknál és üzemeknél, a már meglévő előképzettség alapján vagy a szükséges képzettség megszerzése után. IV. §. Az I. §-ban meghatározottak az abban külön említett kitüntetés adományozásával és a II. §-ban említett hátramaradott a külön elismerés kifejezésekként megnyilvánuló juttatás kérelmezésére jogosultak váiuk.

Spányolországban kétkilős jégdarabok hullottak. Murcia-történetében olyan jégeső volt, amelyre Spányolországban még nem volt példa. A legnagyobb jégdarabok két kilósak voltak, a legkisebbek is tyúktojásnyi nagyságúak. A földet helyenként 30 centiméteres jég borította.

20 mázsa alma egy fán. A távoli Vorarlbergből érkező jelentés közli, hogy az egyik gyümölcsösben ritkatermésű almafa áll, amely már közel 108 esztendő multra tekint vissza. Ez a fa élénk bizonyítéka annak, hogy a gyümölcsfák kellő ápolása mellett milyen kiváló eredmények érhetők el. Tizenöt esztendőn keresztül minden évben lemérték az almafa termését. Az évi átlag 1250 kg-nak felel meg. A legnagyobb évi termés 12.600 kg. almát eredményezett.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapítva: 1899.

Magyarország egyedüli állami érdekeltségű, szinmagyar biztosító szövetkezete.

Kartelen kívül!

A biztosítás minden ágával foglalkozik igen előnyös díj- és feltételek mellett. Vezér, fő- és helyképviseletek minden városban és községben.

Vezérképviseletőség Erdély területén:
Kolozsvár, Horthy-út 6,
Marosvásárhely, Széchenyi-tér 28. sz.

Kövelésre méltó példa. A csikszepedai járás vezető tisztviselői elhárították, hogy terményeiket maguk takarítsák be. A székely származású tisztviselők, amennyiben idejük megengedi, harmadában kalákaszerű kaszálást is vállalnak. Az első kaszáló feladást Szatmári József főszoftábiró rendezte. A vármegyei főjegyző, másodjegyző és az állatorvos is részt vett a kaszálásban.

Körlelkészeget szervez az erdélyi egyházkerület Gyergyóútrón, az Erdélyi Református egyházkerület a kézdí egyházmegeyében Gyergyóútró központtal missziói körlelkészeget szervez. Az új lelkipásztor főleg a szörványok gondozását végzi.

A nagyváradi-velecei nőszövetség 60 sebesült katonát látott vendégül, Kiss Károly lelkipásztor üdvözölte a vendégeket, s a nőszövetség műkedvelő gárdája ének- és zenészműköt adott elő a sebesültek szórakoztatására.

A nagyváradi református ifjúsági alja a váradszőlési főkegyház anyagegyházzá szervezését szorgalmazzák az egyházi hatóságoknál. A fiatalok látogatják a váradszőlési családokat, a erősítik őket hitükben és magyar érzésükben.

Napközi Otthon állít a kötegyáni ref. nőszövetség a hadbavonultak gyermekeinek. A kötegyáni nőszövetség elhatározta, hogy a mezőgazdasági nagy munkák elvégzésének idejére a hadbavonultak gyermekei részére napközi otthon állít. Az otthonban a tagok látják majd el a felügyeletet. Az otthon céljaira gyűjtést indítottak, melynek során felajánlottak 441 kg lisztet, 12 mázsa burgonyát, 312 kg babot, 158 kg borsót, 101 kg hagymát és 19 kg zsírt, 1925 darab tojást, 10 pár csirkét, 256 keve borsót és 276 pengő készpénzt. A leánygyűlést az otthon céljaira évszázó színműelőadást tartott, melynek tiszta bevételét, 268 pengőt a nemes célra adták.

A napközi otthon azonnal megnyílik, mielőtt a hatóság megadja az engedélyt.

A pénteki légiirado után végeztek ki Budapestre egy kalapácos gyilkost. A gyűlöletgömbömben pénteken, a légiirado után Nagy Sándor 21 éves gyári munkáson verekelték a halálos ítéletet. Nagy Sándort a pestvidéki törvényszék rögtönzött bírósága ítélté halálra, mert néhány héttel ezelőtt 39 kalapácsütéssel az elsőlétes ídeje alatt agyonverte és kirabolta Volfram Sándor 52 éves rokantat, a Becsali-csárda vendéglőst. A tárgyalás után Nagy Sándor kegyelmet kért, de az iratok visszajöttek. Kegyelmet nem kapott

Holló repült át a falun jeketén.

Bár csak ne károgozt volna repedben.

De károgozt hármal, nagyot rekedten:

Kár, hogy annyi sok szio ma repedten.

Körögosa rosszat jelent: dőghálát.

Kergessétek a károgo vészmadárt.

Üz-étek el, ne hagyjátol: leszáltni:

ahol kezdül, a halál jog kaszáltni.

Vitéz Turvölgyi Albert dr. kormánybiztos nyilatkozott a zsidóvagonok felhasználásáról. Vitéz Turvölgyi Albert dr. miniszteri tanácsos, a magyarországi zsidóvagon kormánybiztos a Magyar Élet Párt értesítője számára úgy nyilatkozott, hogy a közeljövőben rendelet jelenik meg a zsidóvagon igénybevételéről és felhasználásáról.

A Magyarországon lévő zsidó vagonkomplexumról van szó. Ennek gazdái fog felhasználásával fedezni kell a háború költségeit, helyrehozni a bombakárokat és teljesíteni a magyar fajta megerősítését célzó köteleességeket. Senkise csodálkozzék tehát azon, hogy a zsidóvagyont a nemzet összességére járó forrásnak juttatásokra és ajándékokra nem gondoljunk. Mindazonáltal a támogatásra érdemeseket, elsősorban a háború hőseit és a szegény, sokgyermekes családokat minden vonatkozásban előnyben fogják részesíteni.

A szövetkezeti jog reformja. Több évtizede esedékes már a magyar szövetkezeti jog korszerűsítése. Most pedig, midőn az ország gazdasági élete az irányított gazdálkodás jegyében történő teljes átállításhoz érkezett el, okvetlenül eljött az a pillanat, midőn a szövetkezeteket az új gazdasági rendszerben el kell helyezni, másrészt fel kell készíteni őket arra, hogy a mezőgazdasági termelés és értékesítés terén rájuk váró szövetkezeti feladatokat megoldhassák. Ezeknek a kérdéseknek a megoldására állított össze egy fiatal erdélyi közigazda, Horváth Dénes, az Erdélyi-részi Hanzva cégvezetője egy új szö-

S jaj, a falu gyászba borul jeketén.

Holló madár ül a holtak letemén.

Hessegetik, anyák, árvák, özvegyek,

s jajszoavuktól sikoltoznak a hegyek.

Holló madár által repült a falun.

Körögosa visszhangot ver valahun.

Szárnya szele suhogása visszatér.

S jaj a csőre, jaj a csőre csupa vér.

HORVÁTH ISTVÁN

velkezeti törvénytervezetet. A németek teljes összefogása oha nem volt akkora probléma, mint éppen ma, amikor hazai a kérdést jogilag szabályozni a formában zökkenő nélkül meg tudjuk oldani, a magyar gazdasági állítás kiállította a teherpróbát. Ennek munkáinak egy része az új szövetkezeti törvényjavaslat is, melyet a szakkörök a legnagyobb érdeklődéssel fogadtak.

Ejtőernyős angol tisztet fogott egy kis gimnázista. A legutóbbi repülés alkalmán az Iszakszentgyörgy feletti légvédelmi ágyuk lelőtt egy négymotoros angol bombázót, amely égvére zuhant az iszakszentgyörgyi halastóba.

Az egyik angol pilótának sikerült a gépből kiugrania és láthatóan ereszkedett le a föld felé. Az angol lelövési jelenetnek tanúja volt Bárhidi Pál, a székeshérvári ciszteci gimnázium harmadik osztályos tanulója, aki a faluban áll nagypapjánál nyaral és abban a pillanatban elhatározta, hogy a leereszkedő pilótát elfogja.

Felkapta öregapjának hatalmas bunkós botját és rohant arra a helyre, ahol az ejtőernyősnek le kellett szállnia és földet érnie. Egy paraszember is észrevette az esetet és gyermek után rohant.

A gimnázista a földre leszálló repülőre kiállt és mutogatott, hogy pisztolyát adja át neki. Közbeodáért a parasztember is és így sikerült az angol lefogóvezetési és a nállevő iratokot, apróságokat, felszerelési tárgyakat elszedni, szóval ártalmatlanná tenni.

A kis Bárhidi Pál azután nagybüszkén kísérte az angolt a csendőrhöz, akik az elfogott repülő azután az illetékes katonai hatóságoknak adták át

MAGYAR NÉP TÁBORI POSTÁJA

z 518. tábori postaszám honvédei Magyar Nép-en és a következők üzenet küldik az erdélyi magyar faluba:

Üzenet az orosz frontról!

Kedves magyar bajtársak, kik még ahaza vagytok és talán a háborút még csak hírből ismeritek. Mi itt vagyunk, másodpercenként találkoznak a halállal, nem ismerjük a furdalalmat, de azzal a szent bizonyossággal állunk megünkbe a fegyvert, hogy egyedül fegyveresen lehet drága hánkat megvédeni az ellenünk leselkedő veszedelmekkel szemben. Ti az itéli harangszót halljátok drága nyulomaitokból, de itt nálunk az árnyak között, gránátok siveitának, löpesszék ropognak. Apánk is itten álltunk véreiket, ezeket a mezőket most is magyar vér kellett hogy ássa azaz, hogy hazánk, szeretett Magyarországnak élhessen.

Olyan jó esik, amikor hírt hallunk az otthoniokról. Amikor frjátok, hogy mit vagytok, dolgoztok és munkálkodtok az otthoni földeken és mezőkön. Tudjuk, hogy ti is gondok és nehézségek között éltek, de felfelé emelt fővel kell mindnyájan haladjunk ezekben a nehéz időkben. Ma talán még inkább, mint bármikor, segítenünk kell egymásnak, magyar a magyaron, hogy kiújírhessük a ránk leselkedő veszélyt. Gyűlölet nem lehet most közöttünk, egyedül a szeretet összehoz münket. Meg kell értenünk egymást, meg kell hogy szorítsuk egymás kezét és egy irányba kell végünk útunkat. Ezek a gondolatok írjuk nektek, szeretteink, rokonaink, barátaink és ismerősünk ezt a levelet a távoli harcfrontokról, 1944. június végén. Csetri Mózes

örvezető Kőröspatak, Antal Dénes honvéd Kőröspatak, Bakóci Béla honvéd Kőröspatak, Forró Béla honvéd Jánosfalva, Forró Bálint honvéd Szücsfalva, Kús János honvéd Nagy, Kovács Ferenc honvéd Kénos, Sándor Balázs honvéd Kénos, Kádár Dénes honvéd Kénos, Ördög Gáspár övezető Magyaró, Fülöp Sándor honvéd Alsószékfalva, Abad János honvéd Olcea, Karácson Péter honvéd Bögöz, Berei Imre honvéd Bögöz, László Mózes honvéd Bögöz, Hadnagy József övezető Mária-Besenyő, Szilveszter Árpád honvéd Csernáton, Jakab Mózes honvéd Nyikómalomfalva, Benze Béla övezető Bögöz, Hosszú János honvéd Bögöz, Csáki József honvéd Bögöz, Szász Domokos honvéd Recsenyén, Jakab Ákos honvéd Kányád, Márton Géza honvéd Muzsna, Balog József honvéd Tekerőpatak, Torlai Miklós honvéd Székelykeresztúr, Nagy István honvéd Szamosardó, Kis János ö-

vezető Besnő (Szilágy m.), Ráduly Mózes honvéd Almás, Balázs Miklós honvéd Bágy, Varga Vince honvéd Korond, Bálint Lajos övezető Kadicsfalva, Farka Zsigmond honvéd Etéd, Sófóli Mihály honvéd Nyikómalomfalva, Benze János honvéd Lövete.

Pál József honv. Tábori posta száma: K 440, írja: Szeretett lapomon, a Magyar Népen keresztül üzenem Lövete-re nevelő szüleimnek és Mihály András családjának, jól vagytok, ritkán kapok levelet, miattam ne aggódjanak. Szeretettel küldi számtalan csókjait, sok levelet vár.

Kolla József honvéd üzeni az M. 281 tábori posta számról Erszakácsiba szüleinek, hugának és menyasszonyának, hogy jól van, egészséges, üdvözlő és csókolja mindnyájukat.

Lukács Károly honv. D. 518. tábori posta számról ezeket írja: Üzenem Sándortekén (Udvarhely m.) lakó feleségemnek, három gyermekemnek, jól vagytok, értem ne aggódjanak, mert megsegít a jó Isten. Kérem jó embereimnek, hogy legyenek segítségére családunknak a mezei munkák elvégzésében.

Sírmai Lojos honv. üzeni a K. 394. tábori posta számról Erszakácsiba szüleinek, testvéreinek és hűbádjának, hogy jól van, egészséges, számtalan-szor csókolja mindnyájukat

MÁTYÁS KIRÁLY UDVARI BOLONDJA

Mátyás király egyszer munkától fáradtan kikönyökölt a kertbe nyíló ablakán. Egyszer csak látja, hogy udvari bolondja s'ette lő a ház felé.

— Hová, háová, f'ekő, ilyen s'bbel-lolabb? — kiáltott le neki a király.
— Téged akarjak meglátogatni, komám.

— Hadj el, nem lehet.
— Nem? — és miért nem?
— Azért, mert bolondnak nem szabad ebbe a szobába járni.

— Hát akkor te hogy jutott' be? —
— Ez a kérdés úgy meglepte Mátyást, hogy hevenyhéven nem tudott rá felelni, azért nem haragudott egy csöppet sem.

A
Magyar Nép-et
terjeszteni
magyar kötelesség!

Svédországba költöztetik a karáliek menekült családok gyermekeit. A finn és a svéd népjóléti miniszter között az elmúlt napokban lefolytatott tárgyalások eredményeképpen a közeljövőben megkezdődik a karáliek menekült családok gyermekeinek átköltöztetése Svédországba. Az első megállapodás értelmében mintegy 15.000 karáliei gyermeket szállítanak át Svédországba egy hónap leforgása alatt.

Toloncházba került Benes Ferenc, a Hazai Bank igazgatója azidősözkedés kísérlete miatt. Benes Ferenc, a Hazai Bank jelenlegi igazgatója, valamint elődje, Rapoth Jenő, aki mint vezérigazgató, 25 évig állott a bank szolgálatában, továbbá Rapoth Jenőné és Décsy József igazgató, aki Chorin Ferenc sógora és titkára, letartóztatásba kerültek és jelenleg a toloncházban vannak.

Az ügy előzménye röviden az, hogy Décsy József és Benes Ferenc külföldre akarták szöktetni Rapoth Jenőt és feleségét. Benes Ferenc Décsy kérte, hogy legyen ebben segítségére. Décsy kijelentette, hogy ehhez a művelethez 100.000 svájci frankra van szüksége. Benes Ferenc nem zárkózott el a segítség elől és kifizetésbe helyezte, hogy mintegy 30—40.000 svájci frankot tud rendelkezésre bocsátani. Rapoth Jenő és felesége egy zsidó házból lakott és Décsy mint közvetítő kereste az alkalmat, hogy Rapoth Jenővel érintkezésbe kerülhessen, de nem tudott beintni a sárga csillaggal megjelölt házba. Ezért levelet írt volt vezérigazgatójának. Ez azonban a rendőrség kezére jutott és így pattant ki a nagyszabású manőver. Décsy a levelelben azt írta, a dolog rendben van és már a szükséges okmányokat is megszerelte. Rapothék Svédországba való szöktetéséhez, Rapothék azonban Benesékkel együtt csak a toloncházig jutottak el.

Evangélikus templom épül Kézdivásárhelyen. A székelyföldi evangélikus misszió Kézdivásárhelyen megkezdte az evangélikus egyház legkeltebb templomának építését. Az alapok építtetésére elhelyezéséről megjelennék a vármegye főispánja, alispánja, a város polgármestere és egyéb hatóságai, a református egyház elnöke és presbitériuma. Az istentiszteleti szolgálatot Járósi Andor esperes végzte, több lelkes közreműködésével. A 160 lelket számláló Kézdivásárhelyi gyülekezet tagjai déleledőfélől átjöttek csángókkal és székelyekkel szaporodtak az utóbbi időben, ezért van szükség gondozásra, a templom megépítésére.

POLITIKAI ŐRSZEM

Honvédsapatok harcát Galiciában.

A honvédezerkár főnökének legutóbb kiadott 20-as számú jelentése szerint a honvédsapatoknak úgy a Kárpátok előterében, mint a Pripiettől délre húzódó arcvonalán az ellenségnek számos helyi jellegű támadása említtet véresen össze. A Pripiettől északra magyar lovaskötélek is bekapcsolódtak a sokszoros túlerőben lévő ellenséggel vívott elhárító harcokba és német bajlarsúkkal váltva, számos ellenséges támadó csapatot vertek szét.

Angolszász bombázó kötélek az elmúlt héten is több terrortámadást indítottak magyar városok ellen. Főleg Budapest lakónegyedjeiben keletkeztek komoly épületkárok. A polgári lakosság összesen 300 halottat vesztett. A német vadász- és légvédelmi tüzérkötélekkel megcsörtélt magyar légvédelem elhárítása minden alkalommal sikeres volt és ennek eredményeképpen csak magyar területen 84 ellenséges bombázó gép lezuhását állapították meg. Négy vadászgépünk elvészett, négy pedig megsérült.

A hadijelentés kiegészítéseképpen illetékes katonai helyről a következők közöltek:

A Kárpátok előterében harcoló csapataink arcvonala élen az ellenség éle felélen csak kisebb erőkket intézett felderítő vállalkozásokat. A hét végére az ellenséges támadások helyenként rászólaltnyi erőfokozódottak. Az ellenséges támadások legnagyobb része már tüzérégünk zárótüzében összeomlott, ott pedig, ahol az ellenséges csoportok egyes részeinek mégis sikerült elérni állásaink előterét, közelharcban verték vissza őket. Az ellenség különösen súlyos veszteségeket szenvedett a székei hadosztályunk és az egyik füzantúli hadosztályunk arcvonala ellen végrehajtott támadása alkalmával.

Az utóbbi időben saját felderítő vállalkozásaink is mind gyakoribbakká lettek. A felderítő eredményeken kívül több foglyot hoztak be és ellenséges fegyvereket zsákmányoltak.

A Pripiettől északra lovassági kötéleink napok óta súlyos harcokat vívnak a sokszoros túlerőben lévő ellenséggel. Mint a hadijelentés is említi, a német kötélekkel szorosban együttműködve nagymértékben hozzájárultak már eddig is ahhoz, hogy az orosz támadás lefékezésével a védelem megszilárdítása lehetővé váljék.

Minisztertanács.

A kormány tagjai vitéz Sztójay Döme miniszterelnök elnöklésével mi-

nisztertanácsot tartottak. A minisztertanács foglalkozott a légítámadások fokozódása következtében szükségessé vált intézkedésekkel, elsősorban a hajléktalanok elhelyezésének meggyorsításával, majd több más idősebb kérdéssel tárgyalt.

A nagyvilág

Az elmúlt héten Európa vezető államfőiről részéről három érdekes beszéd hangzott el.

Hitler Adolf, a Német Birodalom vezére és kancellárja a német hadipárt vezetői előtt mondott beszédét.

— *Éz a háború —* mondotta fejtegetési során — *nem ítéltél meg a napi események alapján. Ilyen világtörténelmi jelentőségű hatalom küzdelemben az átmeneti sikerek, vagy kudarcok nem játszanak döntő szerepet.* A német népek mostani sorsdöntő harcában minden egyes embernek csupán egyetlen kötelessége van: az, hogy lankadatlanul harcoljon és dolgozzék a béke érdekében. Minden eszekeuedeünkben világító csillagként az az elv lebeg szemünk előtt, hogy semmiféle nehézség előtt sem tesszük le a fegyvert. A harctereken katonáink nap-nap után lehetetlenek látszó feladatokat hajtanak végre és a legkihívatóbb feladatok elől sem riadnak vissza, hanem végül is újból leküzdik a nehézségeket. *Mi ki fogunk tartani ezekben az időkben és végül is megnyerjük a háborút.* A győzelem kár-

pótolni fog mindnyájunkat mindazért, amit minden egyes embernek fízdoznie kellett, mindazokért a gondokért, amelyeket kiálltolt és azért a vértért, amelyet családjával együtt hullatott.

— *Éz a háború —* mondotta a Führer a továbbiakban — *nem egyedül katonák háborúja, hanem a műszak embereké is.* A háború folyamán ellenségeink sikerült tanulnia tapasztalatainkból. Amivel mi előbbre voltunk azt a hátrányt sok területen kiegyenlítették, sőt egyes terelen egyelőre az is szárvanlatat minket. *A német felálló szellem azon dolgozik, hogy műszak egyenlítő most ismét helyreállítsa és ezzel megteremtse a feltételeket ahhoz, hogy a vezetést véglegesen magunkhoz ragadjuk.*

Befejezésül a Führer köszönetet mondott Speer birodalmi miniszternek és munkatársainak a német hadipárt terén elért kiváló eredményeikért.

Linkomi finn miniszterelnök a díobeszédében számolt be az elmúlt héten eseményeiről és kifejezte Finnország elhatározását, hogy Németország oldalán folytatja a Szovjet-Unió elleni harcot.

— *Védelmünknek kell szabad nézőkösségünknek, családi életünknek szellemi értékeinket —* mondotta. Egyszóval mindazt meg kell védnünk, ami érdemessé teszi az életet. Szovjet-Unió olyan békét diktálna nekünk, amely még a fenn nem létező mibb jogait sem méltán figyelemmel Finnország a maga erejéből képtelen kiállni az erópróbat a Szovjet-Unió személen és így harcában segítségünk van szükség. Az egyetlen ország, amelyet a segítségét meg tudja és meg akarja adni: Németország. Harcunk eredményessége tehát kizárólag Németország segítségével lehetséges. Nél nem akarjuk magunkat az ellenségnek kényre-kevre megadni, ninc más választásunk, mint a harc. Finnország elhatározja, hogy Németország oldalán fegyvertársaként folytatja a háborút — fejezte be beszédét Linkomi finn miniszterelnök.

Churchill angol miniszterelnök esztörtökön az angol Alsóházban nyilatkozott a német repülőbombákról. Terveles lenne — mondotta — alábészni a támadás komolyságát. Az angol kormány 1943. júniusában szerzett támogatást a repülőbomba és a hosszútávú rakéta gyártási helyéről. Az angol légierő bombázói elől az időt kezdve teljes erővel támadták ezek a berendezések és nagy károkok okoztak. A németek most az angol elmentékedések nyomása alatt újfajta kilövőberendezéseket használnak, amelyeket gyorsan fel lehet állítani és jo-

Vitéz ezredesi László Lakatos Géza vezérezredes, az 1. hadserő parancsnoka. Hitler vezér és kancellár a német vaskezes lovagkeresztjével tüntette ki.

te el lehet rejteni. Churchill megál-
tatotta a továbbiakkban, hogy a
ncsország és Németország elleni
vortámadosok nélkül Lomdon bom-
lásá már hat hónappal hamarabb
övetkezett volna. Ami a kiürítést
li, mindenkinek meg kell tennie kö-
sségét. Külön bizottságot állítottak
a repülőbombrák leküzdésére meg-
indó védekező és támadó elleninté-
lések megvázolására. Arra a kéré-
re, hogy vajjon súlyosbodni fog-e
megtorló fegyverrel való német tá-
adás, Churchill kijelentette: nem
grántálhatja, hogy ez nem fog bekö-
szekni. Egyedül ígért, amit meg-
het az, hogy minden emberileg lehe-
tő meg fognak tenni a veszély elhárí-
ására.

Keleti hadszíntér

A keleti arcvonal középső szakaszán
szovjet támadás az elmúlt héten is
egy erővel folyt. A Pripjet és a
nyeszter felső szakasza közötti terü-
len Zsukov orosz tábornok hadserege
egkísérte, hogy a német déli had-
sereg északi szárnyát Kovel és Tarnob-
között lerohanja, és ezzel a német
éll arcvonalat felgöngyölítse. A leg-
többi napok felderítő előretörései és
ohamcsapat vállalkozásait széles arcvonal
kisebb támadásokká fejlődtek
li. Mivel a német hadvezetéség bul-
szárnyát Kovelnél idejében és meg-
szovjet támadások megindulása előtt
visszavonta, egyik részlet-támadás sem
fűrt sikerrel. A bevett tartalékok
megakadályozták a német arcvonal át-
karolását. A szovjet kíméletlenül veti
harcba csapatait, amiből arra lehet
következtetni, hogy ebben a térségben
is nagy offenzívát akar indítani.

Az egész középső arcvonalszakaszon
a Pripjet és a Duna között változtat-
tan a helyzet. A harcok gyújtópontjai-
ban tovább tart a rendkívül elkése-
redt küzdelem. Különösen heves volt
a harc a Baranovicsi-földszoroson, ahol
a szovjet gyalogos és páncélos kötelé-
kek ismét áttörést akartak kényszerí-
tteni a városotl keletre lévő német
záró-álláson. A német tartalékok min-
den támadást visszavertek.

Hasonlóan alakultak a harcok
Minszktől nyugatra is. A keleti arcvonal
középső szakaszán az elhárító
esata a Baranovicsi-földszorosotl nyug-
atra és Molodcsno térségében to-
dott át. A Baranovicsi-földszorosotl
délre a német csapatok két oldalon
folytatták szíves ellenállásukat a túl-
erővel támadó szovjet gyalogsági és
páncélos erőkkel szemben. Vilna hely-
őrsége visszaverte a bolseviszt páncé-
losokkal támogatott megismételt tá-
madásait. A városba betört szovjet
páncélosokkal utcai harcok folytak.
Vilnától északnyugatra a német esa-

patok feltartóztatták az előrenyomuló
ellenséges erőket. Dünaburg és Polcok
között az ellenség súlyos veszteségei
következében csak helyi támadások-
kal kísérletezett, amelyekre a német
csapatok mind visszavertek.

Inváziós harcok.

Normandiában az angolszász csapok
most a Caenotl északra levő elő-
reugró arcvonalszakasz ellen kezd-
ték nagyarányú támadást, hogy a vá-
rost akár támadással akár átkarolás-
sal elfoglalják. A harcokban az ellen-
ség súlyos és véres veszteségeket szen-
vedett, de végül is új erők bevetése
után a városotl északkeletre és észak-
nyugatra sikerült a német állásokba
behatolni.

Az amerikai csapatok azért harcol-
nak, hogy kijussanak a keskeny Co-
centin félszigetről. A Vire és Teute kö-
zött elkésredett harc tombol, amely-
nek során az ellenségnek sikerült a
Viren túl szerzett hídfőjét kiszélesí-
tenie. A harcok itt teljes erővel foly-
nak. Le Plessistől északnyugatra és Le
Haye du Puitsnál szintén tovább tá-
mad az ellenség.

A német megtorló tűz szakadatlanul
zúdul továbbra is Londonra és külső
körzeteire.

Az ellenséges hajók megsemmisítő-
esze irányuló német erőfeszítések az
invázió megkezdésétől eltelt egy hónap
alatt csúcsderményt értek el. A néme-
tek négy hét alatt 312 ezer tonna ell-
enséges hajóteret elcsúszítottak, míg
ugyanazon idő alatt 229 hajót rongál-
tak meg súlyosan, amelyek tonnatar-
talma 1,349.000 bruttóregisztertonna
volt. Ebben a számban nem szerepel
az ellenség cirkálóvesztése. A néme-
tek júniusban 26 nehéz és könnyű
cirkálót semmisítettek meg.

Olaszországi harcok.

Olaszországban az ellenség tovább
folytatta heves támadásait a liguriai
partok mentén Volterra-nál, Siena-
tól északnyugatra és az adriai partok
mentén. A támadásokkal a német esa-
patok néhány helyi betörés kivételével
mindenütt visszaverték és nagy vesz-
teségeket okoztak az ellenségnek.

Távolkeleti harcok.

A császári főhadiszállás jelentése
szerint Kínában újabb japán offenzíva
indult meg a kanton—hankani vasú-
tvonal mentén. A japán csapatok a Pe-
kiang folyó mentén elfoglalták Csung-
fa helységeit s ezzel a két japán tá-
madó hadsereg közötti távolság most
már alig 250 kilométerre csökkent.

Az amerikai csapatok hajógyűk és
repülőgépek védelme alatt behatoltak
a Saipan sziget északkeleti részén lévő
japán állásokba. A japán csapatok,
amelyek heves ellenállást tanúsítottak

a nagy számbeli fölényben lévő ellen-
séggel szemben, tovább folytatják az
elkeseredett védekező harcot.

A Saipan szigeteket tartó amerikai
partarzászások óta eltelt négy hét
alatt az amerikaiak a Marin szigetekenél
35 hadihajót, köztük a legnehe-
zebb egységeket, továbbá 13 szállító-
hajót és több mint 700 repülőgépet
vezetettek.

AZ ÖNERZETES BÉKA

Érdekes kísérletet végzett egy ter-
mészetudós szőlőtített leveli békájá-
val. Naponta maga vitte ota a kis
békának a táplálékul szolgáló legyet,
A befőttesüveg kis zöld lakója ész-
revéve gazdája közeledését, ö-ömmel
ugrált fel letrája felső fokára és gaz-
dája kezéből jótágygval fogyasztotta
el az izes csemegét. Egy napon
a természetudós: légy helyett dar-
sztat nyújtott od a z é z békának.
A kis állat a d ráz u an panott, de
a következő pillanatban kiköpte a
kellemetlen falatot—és sértődötten
szódot vissza az üveg aljába. Soha
többé nem ugrált fel lét á z gaz-
dája közeledetére s soha többé nem
fogadott el kezéből táplálékot.

**A rostos növények nagyarányú ter-
mesztése Európában.** A rostos növé-
nyek a háborús gazdálkodásban rend-
kívül jelentőségre tettek szert. Ma-
gyarországon tudvalevően tervszerűen
növelik elsősorban a kender- és a
lenhozmatot. Gondoskodás történt ar-
ról, hogy megfelelő minőségű és
mennyiségű vetőmag álljon a gazdák
rendelkezésére. Bulgáriában jutalom-
ban részesülnek azok a gazdák, akik
a legjobb vetőmagot produkálják. A
bolgár kormány ezenkívül hétéves
kamatmentes kölcsönöket folyósít a
kender- és lentermelőeknek. Romániá-
ban az idén rekordterületet vetettek
be rostos növényekkel. Finnországban
már épít az első kenderfonó gyár,
amely hazai termelésű kenderi fog-
feldolgozni.

**Tanít
Tudásit
Szórákostat
Szórákostat hoz**

minden héten
évi 10 pengőért a

MAGYAR NÉP

